

3^η ΚΕΝΙΑ

ΕΜΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

200 δραχ

vo 14

ΟΚΤΩΒΡΗΣ '98

**tout
va
bien**

Point blank

Το κάστρο που πάνω του ακουμπήσαμε τα πιο ριζικά χειραφετικά εργαλεία - από έναν κόσμο καταθλιπτικό όσο και βάρβαρο - έπεσε γρηγορότερα απ' εκείνα που σκόπευε να συγχωνεύσει ξεπερνώντας τα. Η καθημερινή ζωή, και η κριτική της καθημερινής ζωής, αποδείχτηκαν πολύ περισσότερο ασύμμετρες ανάμεσα σε "θεωρία" και "πράξη" από οποιαδήποτε άλλη κριτική που προηγήθηκε. Τις κριτικές, ειδικά της "μεγάλης κλίμακας", απέναντι στο κεφάλαιο και το κράτος. Αυτό που υποσχεθήκαμε (το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο είναι εδώ η αναγνώριση της ιστορίας...) να είναι το γενικό σχέδιο ανατροπής αποδείχθηκε στο πέρασμα των χρόνων φιλόδοξη μπλόφα. Πού έγιναν τα λάθη; Καμιά συλλογική αυτοκριτική δεν πρόκειται να υπάρξει για ό,τι διαλύθηκε στις ατομικές του τροχιές, στις τροχιές που ήταν προορισμένο να κινηθεί προνομακά, έτσι κι αλλιώς. Αλλά η αλήθεια είναι πικρή: η άμμος που θα ρίξαμε σε κάθε γρανάζι ήταν πράγματι άμμος - μια έμμενη κολλημένη ενκατομμία ιδιωμένες παλάμες. Τα περάσματα γέμισαν πατημασιές οπισθοχωρήσεων. Είναι και πάλι επείγουσες οι διαβάσεις, αλλά...

Η καθημερινή ζωή σαν διαστολή του πολιτικού (δηλαδή του δημόσιου) ενδιαφέροντος, και κατά συνέπεια η κριτική της καθημερινής ζωής σε ριζοσπαστική επιλογή, δεν οφείλονται σίγουρα σε κάποιο βιβλίο, κάποιο σύζητησιμο και αμφιλεγόμενο δανδί. Όχι - σαν στις αναπτυσσόμενες κοινωνίες, εκεί που "το αντίλλαγμα του να μην πεθαίνει από πείνα είναι να πεθαίνει από πλῆξη" στα τέλη της δεκαετίας του '60. Έχοντας σαν πρώτη ύλη έναν (φανταστικό όπως αποδείχτηκε) χάρη απελευθερώσιμων ηρώων" κι έχοντας, στις καλύτερες στιγμές τους σαν αιχμές, τις δημοψυχικές εμπνεύσεις αγωνιστικών θεαμάτων, σαν καθημερινή κατάσταση (και άρα αποκαθλιωτική και καταστροφική των διαχωρισμών) τόσο της φιλοσοφίας όσο και της τέχνης. Η καθημερινή ζωή, αυτό το νεκρό των συμβιβασμών και της υποτέλειας, έγινε έτσι ο στόχος πύρινων βελών, ο οριζώντας για ν' ανεμίσει τον πιο επιβλητικό λάβαρο του ανιέρου και του παθιασμένου, οι πιο κούρες και κατανοητές δραστηριότητες.

Κι όμως: η απόσταση ανάμεσα στην εκρήξη και τη σύνθλιψη αποδείχτηκε μικρότερη, πολύ μικρότερη, απ' όσο φαινόταν. Η έξοδος έβγαλε σε καινούργιες ερήμιες.

Η κριτική της καθημερινής ζωής έβαλε στην πρώτη γραμμή τις σχέσεις - όλα εκείνα τα μικρά μόρια του κοινωνικού γίνεσθαι που βρίσκονται πάντα στο περιθώριο των προγραμμάτων απελευθέρωσης, αλλά επίσης πάντα εκτεθειμένα στους μαργιτισμούς οποιασδήποτε κυριαρχίας. Στόχους σωστά - αλλά το κομμάτι που άρχισε να ξεδιπλώνεται απαιτούσε ένα καινούργιο είδος πόλεμου: διαρκούς, ατελείωτου, αντάρτικου, αισθαντικού... Τα πορίσματα, τα προτάγματα, τα συνθήματα αποδείχτηκαν ευκολότερα από την εφαρμογή τους: πάνω στις τοιαυτές οδηγίες σύννεφα καινούργιων ιδεολογιών, καθημερινής και "ανεπίσημης" χρήσης δημουρήθησαν για να απαλύνουν τις εντάσεις, τις δυσκολίες, τα αδιέξοδα.

Κι ύστερα (κι αυτό είναι εξίσου σημαντικό, είναι η σκοτεινή μεριά της σελήνης) όλα αυτά η κατάδοση στους βυθούς του καθημερινού βίου έγινε με την (ανομιολόγητη) πεποίθηση μιας ημερίας των πραγμάτων στις "μεγάλες κλίμακες". Ένας πλανήτης διπολικά παγωμένος, μια "ανάπτυξη" που (όπως και να την εννοούσε κανείς) έμοιαζε σταθερή: να πως η ιστορία έμοιαζε να μπορεί να γίνει προσωπική υπόθεση. Ο χρόνος, ο κοινωνικός χρόνος, ο χρόνος των ανατροπών στην καθημερινή ζωή δεν κατακτήθηκε ούτε στα χαρακτηριστικά του πρώτου παγκόσμιου πολέμου, ούτε στα ερείπια του δεύτερου, ούτε σε μεγάλους λιμούς. Αλλά σαν χαμηλή και υποβόσκουσα θεομιάτσια κάτω από τους "επίσημους πάγους" της πλανητικής ισορροπίας του τρέφου.

Είστε κάποιος κάποτε πως η διαλεκτική είναι μια τέχνη των αφεντικών και όχι του προλεταριάτου - η δική του τέχνη είναι η αδιαιρέτητα. Στην κριτική της καθημερινής ζωής ο κόσμος δεν ήταν να χωριστεί στα δύο. Όμως η διαλεκτική των εξουσιών αποδείχτηκε και πάλι νικηφόρα. Γιατί: Ο διαρκής, ατελείωτος, αντάρτικος, αισθαντικός πόλεμος που έφραζε να γίνεται, σε τελευταία ανάλυση σε πρώτο ενικό πρόσωπο, δεν εκτολγίχθηκε σε διαρκείας παρά μόνο σε εξαερίσεις. Τα εγώ, το καθένα για λογαριασμό του, είχαν, ανακάμψαν γρήγορα ασφαλείς κρηφόνες συνθηκολόγησης: τον εργακό τους "έλεγχο".

Από την άλλη, αντίθετα, οι μοριακότερες της καθημερινής ζωής, τα "εύρη" καθορισμών, οι πολιμοί, οι υποχωρήσεις, οι συμβιβασμοί, οι παρατηρίες, αποδείχτηκαν υλικό διαβρώσιμο για την κατανάλωση. Όχι πιά, και όχι μόνο, την κατανάλωση εμπορευμάτων. Αλλά την κατανάλωση των ίδιων των σχέσεων. Απελευθερωμένη η καθημερινή ζωή και η κριτική από κάθε μοτούσουλα που δεν ήταν δικός της, διαχωρισμένη άρα από κάθε ορίζοντα, κάθε έννοια, κάθε ένταση, κάθε φρίκη μακρύτερα από το καθημερινό άρχειο να κάνει

τα δικά της δρομολόγια σαν όχημα, σαν βεγόνι στους συρμούς ενός νέου μικροστικού κομφορμισμού. Έρωτες; Φιλίες; Φόλα; Ηλικίες; Γούστα; Επιθυμίες; Αξίες; Απολαύσεις; Όλα σε πρώτη θέση βέβαια, αλλά με τί εισητήσιο; Την ασφάλεια των ατομικών τροχιών όπως την εγγυόταν για τους υποτέλεις του, ακόμα και τους *ιδιό-τροπους*, ο πρώτος κόσμος. Και μια καινούργια *μελαγχολική οικονομία*.

Στριμωγμένη η καθημερινή - ζωή - της - ανάμεσα σε αντίπαλους επιτήθειους και εχθρούς "άγνωστους", στριμωγμένη ανάμεσα στην κατανάλωση της και στην ασπιαντότητα της έτσι και οι καταστροφές γίνονταν "μεγάλης κλίμακας" δεν άργησε παρόλα αυτά να χάνει τον αέρα της. Και να διαφεύγει τυφλά, ηρωικά και πένθημα, στην σχολαστικότητα. Σε εκκλησίες και αιρέσεις. Σε μανιερισμούς (μανίες αλλά και τεχνικές) και εκζητήσεις σεξουαλικότητας, διατροφών, στυλ, απολαύσεων, πληγωμένων αδιαφοριών, απελπισμένων αμυνών, συμβιβαστικών μεθέξεων. Η "διείριση της συνείδησης" άδειασε από την κοινωνική συνάφεια και ένταση, γέμισε από ιγνά και στερέα της χημείας, για να καρφώσει τις καρδιές μας με τα οδινώδη ερείπια της πρέξας, και κάθε πρέξας - οι πιο εναισθητοί χάθηκαν έτσι. Η "απελευθέρωση του σώματος" κατέληξε να εγκαταστήσει - μέσα από εκατομύρια "εγώ" - την ομορφιά απάθεια του διαχωρισμένου μηχανικού σεξ. Η "γυναίκα απελευθέρωση" εξελίχτηκε μαζί με την ανδρική ανασφάλεια σε ένα δίπολο τετριμμένων οαδο-μαζοχισμών και σε μερικές υψηλές "θέσεις αναγνώρισης" γένους θηλυκού. Το "οικολογικό σήμα" γύρισε σαν τρελλή πυξίδα γύρω από τις μετα-φυσικές του για να αράξει σε χορτοφαγικές εκλεπτύνσεις και υπογονδριακές καταφάσεις στην ασπία και τις βιταμίνες. Κάθε διαχωρισμός, παρεπόμενος του γενικού διαχωρισμού του "καθημερινού" από το "μη καθημερινό" έφτασε ένδοξα στη δική του συντομιά, στη δική του υποτέλεια. Η *διαλεκτική σύνθεση* ανάμεσα στα πάντα και στο τίποτα μας αρρώστησε. Αλλά της είχαμε ανοίξει οι ίδιοι την πόρτα.

Κι έτσι οι πλανητικοί σεισμοί από το '89 και μετά μας βρήκαν αποπροτομαστούς/ες. Αφονία, ηρηρή ουσιπή μπροστά στην πρόκληση των εξηγήσεων. Η κριτική της καθημερινής ζωής μπουχτισμένη ήδη, στοιωμένη με χιλιάδες τρόπους, μια λάμα που στρογγύλεψε την κόψη της στην άμμο που θέλαμε να κάνουμε αμμοβολή, δεν θα μπορούσε πια να κόψει οτιδήποτε.

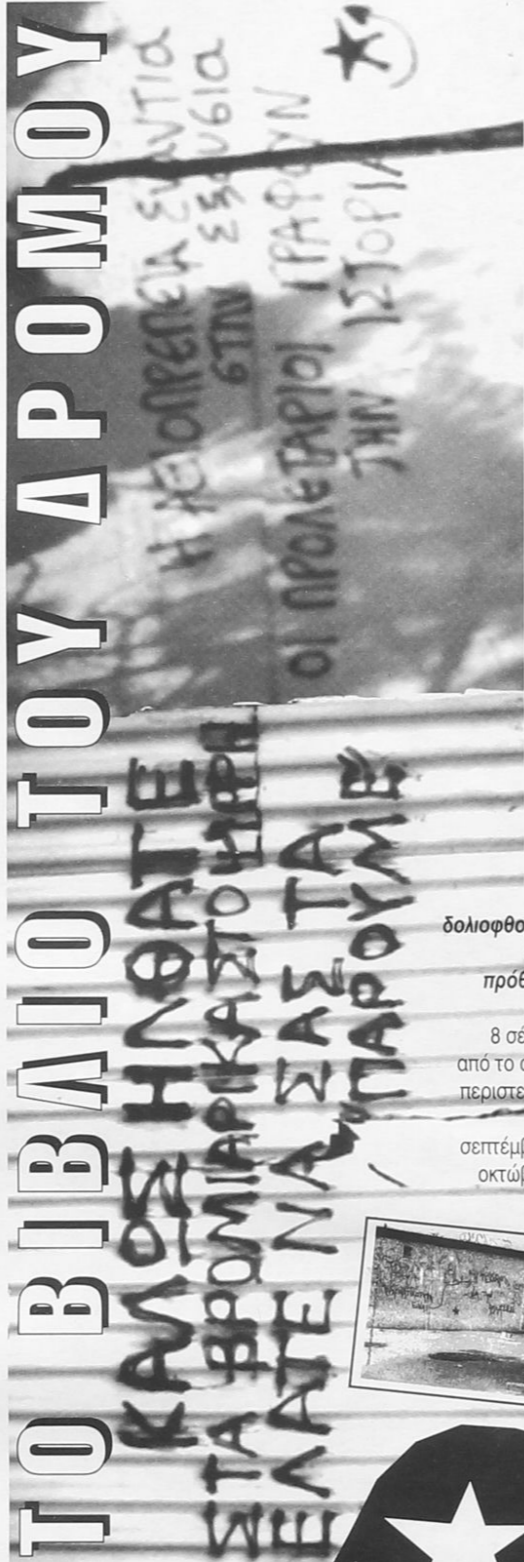
Βρεθήκαμε έτσι απέναντι σε χιλιάδες καινούργιες δολοφονίες, στον κυκλώνα ενός καινούργιου πολέμου, μοζώνταν οι ίδιοι. Υπνοτισμένοι. Εξοπλισμένοι με τα κουρέλια βεβαιωτήτων που είχαν ήδη παρακμάσει, και που στον καιρό τους ήταν κιόλας πρότυπες. Και με σιδερένιες μάλες στα πόδια και τις καρδιές: τις μετοχές μας στον "αναπτυγμένο κόσμο". Ποιοί; Εμείς που εδώ και τριάντα τουλάχιστον χρόνια αριζήκαμε τον χειρότερο γι' αυτό.

Πώς φτιάχνονται λοιπόν οι ταξικοί πρώτοι πληθυντικοί; Πώς φτιάχνονται οι παρακόμενες προλεταριακές συνειδήσεις, οι μόρες ρεαλιστικές - να, γιατί είναι αδύνατες τώρα - όμως και πάλι να, αυτές, η μόνη ικανή και αναγκαία αδιαιρέτητα; Τι έχουμε να πούμε γι' αυτό;

Πόσες κρεβατοκάμαρες, επιπλοποιές υλικές και άυλες, πόσα βίτσια, πόσες βεβαιότητες, πόσες ανταρσίες, πόσες επάρσεις, πόσους συμβιβασμούς, πόσα μόρια άμμου και ποιά πρέπει να κάνουν μια πυρίτιδα, τι πρέπει να κόψουμε για να ξαναφτιάσουμε τη φωτιά, όλες τις φωτιές; Πόση απόσταση ανάμεσα στους μικρούς, τους μικρότερους καθημερινούς μας "παράδεισους" και στις μικρές, μικρότερες καθημερινές κολάσεις (των "άλλων") μπορεί, αλλά για λίγο μόνο ακόμα ξένες μας) πρέπει να διαβούμε για να ξανασταθούμε όρθιοι, με το κεφάλι ψηλά, με τη καρδιά και το μυαλό στη θέση τους; Πόσα Σεράγεβο, πόσες Βαγδάτες, πόσα Σάο Πάολο πρέπει να μας πλακώσουν για να ξαναφτιάσουμε απελευθερωμένες πόλεις, για να γιορτάσουμε στους δρόμους τους; Πόσες εξηγήσεις είμαστε διατεθειμένοι να βρούμε και να δώσουμε στο όνομα των ανατροπών, των ελευθεριών *ως την άκρη του κόσμου*; Πόσες εξήμερη γραφικότερες και πόσες κοινοπονήρες ιδεολογίες πρέπει να φτύσουμε για να μας αέξει με ακρίβεια η λέξη *απειλή*;

Πάνε πολλά χρόνια, τόσο που κυκλοφοράνε στο αίμα όλων πιά, τόσο που είναι η (ακόμα κι αν δεν την ξέρουν) μήτρα τους, πάλι λοιπόν καιρός πόλης που ο άνεμος μοιροψοίρει: εκτός από τον καπιταλισμό υπάρχει και η μοναξιά. Έσφιξαν τότε οι μαγνήτες, μαζί και οι πόλικοι αστέρες. Αλλά σε όσους μαρξινούς νυχτερινούς πλίες ακολούθησαν η μοναξιά δε νικήθηκε. Το αντίθετο, αποδείχτηκε απέραντη. Και οι ρουφηχτές των *εγώ* κατάπιαν κόσμο.

Τώρα, χωρίς να ξεχάσουμε ούτε μισή ήττα, ούτε μισή απώλεια, αντίθετα για να εκδικηθούμε, χωρίς να αφήσουμε ούτε μισό πόντο απελευθερωμένων εδαφών όπου αυτά έχουν απομείνει, πρέπει να ακούσουμε καθαρά: εκτός από τη μοναξιά υπάρχει και ο καπιταλισμός.

δολοφθορές από πρόθεση

8 σέλιδο από το στέκι περιστερίου

σεπτέμβρης οκτώβρης '98

Τα φύλλα της 3ης γενιάς μπορείς να τα βρεις κάθε μήνα (από τις 15 και μετά): **στο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Περιστέριου (Καονάτιδος 166), στο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι - κατάληψη Άνω / Κάτω Πατησίων (Νάξου και Κασσά), και σ' ένα ράφι της Villa Αμαλίας (Αχαρνών και Χένδεν).** Ακόμα σε 3 περιπτερά (πλ. Εξαρχείων, πλ. Κάννηρος) και στα βιβλιοπωλεία: Solaris, Παράδεισο, και Ελευθερός Τύπος, στο κέντρο της πόλης.

Η τεχνική υποστήριξη της έκδοσης είναι από την κολλεκτίβα 03*03

Το ένθετο τετρασέλιδο "οι προβοκάτορες" έχει παγώσει προς το παρόν εξ' αιτίας τεχνικών καθαρά δυσκολιών. Δεν το ξεχάσαμε. Θα επανέλθει.

ΠΑΤΡΙΟΤΕΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ: Ικανοποιείτε μια από τις βασικές σας ανάγκες

Προσασία. Μία από τις βασικές ανάγκες από τότε που γεννηθήκαμε.

προστατευείτε, οχυρωθείτε, παραφυλάξτε, κλειστείτε, κλειδωθείτε, ακροβολιστείτε στα μπαλκόνια σας, ακρωτηριαστείτε στους δέκτες σας, ασφαλιστείτε, ταμπουρωθείτε, βάλτε σάκους με άμμο στα παράθυρα, πυραύλους στις ταρατσές σας, νάρκες στα πεζοδρόμια σας, χαϊδέψτε τα χέρια των παιδιών σας και πείτε τους "για σένα τα κάνω όλα", πληρώστε ρουφιάνους και χαφιέδες, εγκαταστείτε κυκλώματα παρακολούθησης, βάλτε μικρόφωνα στους υπονόμους, αποθηκεύστε κονσέρβες, αγοράστε εγχειρίδια επιβίωσης και αυτοκτονίας, γράψτε τις διαθέκες σας, κάντε το σταυρό σας και

Το PATRIOT είναι το πιο προηγμένο σύστημα αεράμυνας στον κόσμο, ικανό να εντοπίσει, να αναγνωρίσει και να ανακαταπίσει οποιαδήποτε τακτικά απειλή αέρος, οποιαδήποτε στιγμή. Το σύστημα PATRIOT που προσφέρει η RAYTHEON στην Ελλάδα, είναι το μόνο σύστημα αεράμυνας που

■ Ποιες είναι οι σημαντικότερες ελληνικές και ξένες συμμετοχές ■ Μεγάλο το αγοραστικό ενδιαφέρον στο φετινό διεθνές «αμυντικό παζάρι» που φιλοξενεί η χώρα μας

αλληλοεξοντωθείτε

Η ΕΚΘΕΣΗ ΟΠΛΩΝ DEFENDORY INTERNATIONAL ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

τί διαφημίζει τελικά η μοχθηρία;

Ο γελωτοποιός του βασιλιά, ο joker, επέζησε στις τράπουλες σαν μπλαντέρ. Άραγε η καρποπαξία του μέλλοντος επιφυλάσσει κάποια θέση για κάτι *μαυροίριπες*, κάτι *κόστες*, και όλους τους *μυμπές* τους - που ξεφύτρωνουν σε σκουλικασμένα μαντάρια ύστερα από όξινη βροχή; Πόσα παιχνίδια θα παίζονται άραγε στο μέλλον με τέτοιους μπλαντέρ; Γιατί ως τώρα παίζονται πολλά.

Το PATRIOT είναι το πλέον κατάλληλο σύστημα αεράμυνας για την Ελλάδα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την RAYTHEON και το PATRIOT, επισκεφτείτε τη σελίδα μας [www](http://www.www)

Κατ' αρχήν το παιχνίδι της σκουπιδοφιλίας. Οι υπηλόμθοι (ή έστω "φημισμένοι") πρωκτοί του συστήματος αφοδεύουν τις φήμες, την αγένεια, την μεγαλομανία της αυλής. Εκτός κι αν τότε τότε οι μουσικές υπηρεσίες τους ταίζουν με κάποια "μυστικά". Όλα αυτά τα σερβίριον "πρώτο πιάτο" - βρισκονται πράγματι λιγούριδες που χορταίνουν.

Υστερα το παιχνίδι του γέλιου που έγινε γελοίο. Υπάρχει ένα καλό χαρτί, ένας κρυμμένος άσος για να πετύχει αυτή η μπλόφα. Οι τζου-

μα, λατρεύουν το αφεντικό που εγγυάται την "ελευθερία" τους, κι αν οι ασύδοτες συσπάσεις τους να κενάει τον "λαό" παριστάνοντας τη φωνή του είναι για να σπρώξουν όσους περισσότερους μπορούν γελαστούς στους τάφους τους. Γιαυτό και η "κριτική" τους βρωμάει από εξουσιαστικές κόλλες. Και τί μας νοιάζει εμάς το θέατρο της προστυχίας; Για τίποτα ιδιαίτερο: κομμάτι του μίσους μας είναι οι νομμόφρονες του. Οι θεράποντες και το κοινό εβάρωπτας και παρακ-

ΟΙ ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΜΑΣ ΜΙΑΗΣΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ, ΓΙΑ ΝΑ ΒΑΛΟΥΜΕ ΠΛΑΤΗ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΧΕΡΨΟΥΜΕ ΧΕΡΙ ΧΕΡΙ, ΕΤΣΙ ΟΣΤΕ...

ΚΑΛΑ. ΠΕΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΤΩΡΑ ΧΤΕΝΙΖΟ ΤΟ Υ ΜΟΥ.

ΔΙΚΙΟ ΕΧΕΙΣ. ΕΜΕΙΣ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΓΙΑ ΤΕΤΟΙΑ. ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ

ΚΑΛΥΤΕΡΑ. ΓΛΥΤΩΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΛΙΦΤΙΝΓΚ

ΟΙ ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΙ

Ο διαρρήκτης που μέσα σε είκοσι μέρες κατάφερε να γίνει ο εφιάλτης όλων των μπάτσων. Οι μπάτσοι, που αφού στην αρχή εισέπραξαν τα μπνελέκια όλης της κοινωνίας, από την άκρα δεξιά ως την άκρα αριστερά ο καθένας για δικούς του λόγους, στη συνέχεια "έστειλαν" τον Σορίν στο "βουβό" με μια κρυφή ελιπίδα ν' ανακτήσουν το χαμένο τους γόπτρο, και για να υπενθυμίσουν βέβαια σε όλο τον κόσμο των ποικίλων πως όποιος την ψάχνει μαζί τους τον τρώει το φίδι. Οι δημοσιογράφοι, που μο "ελικρινείς" από ποτέ, στο ρόλο του διαμεσολαβητή έπαιξαν τον εαυτό τους και ακόμη κι αν απέτυχαν κατάφεραν ν' ανεβάσουν ακροματικότητα και κυκλοφορίες; κωπονοϊότητας τ' αφεντικά τους.

Κι όμως σ' αυτή την ιστορία, όσα κι αν επιώθηκαν, δεν είναι τίποτα μπροστά σε όσα αποσιωπήθηκαν. Δεν πρόκειται για τη σούπερ αποκάλυψη που αποδεικνύει, πόσο πιο καθαρία είναι ένας μπάτσος ή πόσο πιο ρουφιάνος είναι ένας δημοσιογράφος, απ' όσο φαίνονται. Αυτοί έκαναν τη "δουλειά" τους, όπως και τόσες άλλες φορές στο παρελθόν. Nothing more nothing less.

Στο στόχαστρο βρίσκονται όλοι οι υπόλοιποι, αυτοί που από την πρώτη στιγμή της μετάδοσης "του χρονικού" άα ενός αλλά πολλών προαναγγελθέντων νατών", δεν ξεκόλλησαν από τις πολυθρόνες τους κι έκατσαν κάπου ανάμεσα στον απογευματινό καφέ κι ένα ελαφρύ βραδινό γεύμα, να κατανάλωσαν ζωή και θάνατο, σε ατμόσφαιρα θρίλερ του Ντε Πάλμα.

Οι κανίβαλοι τηλεθεάτες, στήθηκαν μπροστά στις οθόνες τους, κι ετοιμάζαν κόλας τις ατάκες τους για το άλλο πρωί στο γραφείο, που εξοργισμένοι από την ανκανονία των μπάτσων να βάλουν σε μια σειρά όλους αυτούς τους "ενοχλητικούς ξένους", θα έπαρναν "τιν κατάσταση στα χέρια τους" έτσι γι' αλλαγή από τις καταστάσεις μισθοδοσίας που μια ζωή κράταγαν για λογαριασμό των αφεντικών τους.

Οι κανίβαλοι τηλεθεάτες, δεξιοί και αριστεροί, καθεστωτικοί και μη, ήταν οι πρωταγωνιστές του έργου, που άλλοτε στο ρόλο του θύτη κι άλλοτε σ' αυτόν του θύματος σκεδίαζαν την εισβολή ή την απόδραση, την ελληνική διαπραγμάτευση ή τη δολοφονική επέμβαση, ανάλογα με το σπρίαλ που είχαν δει πριν απ' αυτό το έργο.

Αυτοί περικύκλωσαν την πολυκατοικία της οδού Νιόβης, αυτοί μπόυκαρσαν στο διαμέρισμα, αυτοί ήταν στο νοσοκομείο του Κορυδαλλού δυο μέρες μετά, αυτοί ήταν που με μια απλή κίνηση του α-ντικειρα, αποφάσιζαν κάθε στιγμή ποιος πρέπει να ζήσει και ποιος να πεθάνει.

Οι σύγχρονες αρένες έχουν αυτό το προτέγρημα. Δεν είναι ο Καίσαρας που αποφασίζει αλλά ο άλλος...

Η ΔΙΩΞΗ ΤΟΥ Κ. ΜΗΤΡΟΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ "ΑΘΕΑΤΕΣ" ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ

Ο αναρχικός Κώστας Μητροπέτρος την ώρα που γράφονται αυτές οι αράδες είναι καταζητούμενος. Κατηγορείται, και μάλιστα για κακουργήματα, σε σχέση με τα (περιορισμένης έκτασης) επεισόδια που έγιναν γύρω από την πλ. Κάνηγος την Πέμπτη 18 Ιουνίου. Σε μια συγκέντρωση άγνωστης (κατά την ταπεινή μας γνώμη) σκοπιμότητας και στόχευσης, που αχιωμένα πάντως παρουσιάστηκε απ' τους οργανωτές της σαν κάτι ανάμεσα σε διαμαρτυρία για το νόμο Αρσένη και "εκδίλιωση οργής" για το δολοφονικό ξυλοδαρμό του Δ. Κουσουρή (και άλλων δύο ατόμων) από φασίστες, τρείς μέρες νωρίτερα.

Όλα αυτά είναι γενικά γνωστά. Παρακάμπουμε τους επαίνους στην προσωπικότητα του Κ. Μητροπέτρου. Παρακάμπουμε επίσης και τη γνώμη μας για τις τότε κινήσεις - την έκουμνη εκθέσει εξάλλου. Η διώξη του συγκεκριμένου διαδλωτή δεν αφορά (υποστηρίζουμε) το πρόσωπό του ειδικά. Ούτε είναι, μόνο, αποτέλεσμα των γνωστών δικαστικών ή/και αστυνομικών ορέξεων. Είναι, αντίθετα, "φυσιο-λογικά συνέπεια" μιας πολιτικής προβοκάστιας - για να μη χρησιμοποιήσουμε βαρύτερους χαρακτηρισμούς. Και εξηγούμεστε.

Από τη στιγμή που ο βαρύς τραυματισμός του Δ. Κουσουρή έγινε γνωστός ευρύτερα, με έναν "ενδιάμεσο σταθμό" την Πέμπτη 18/6, τα "πολιτικά επιτελεία" του κόμματός του σε συνεργασία με τα "ευαίσθητα μίντια" (ή και το ανάποδο, τα όρια συχνά είναι δυσδιάκριτα...) λάνσαραν με κάθε ευκαιρία δύο "θεωρήματα".

Θεώρημα πρώτον: η απόπειρα εναντίον του Δ. Κουσουρή *οφειλόταν στην πολιτική του θέση* και (άρα) ήταν *έργο του ...υπουργείου παιδείας* για να ...τρομοκρατίσει τους εκπαιδευτικούς. Πλαστογραφώντας κυριολεκτικά τα γεγονότα και ασελγώντας ασύστολα πάνω στη λογική οι εφευρέτες του θεωρήματος αυτού επικείμεναν αφενός να βγάλουν πολιτική υπεραξία από τον σακατεμένο σύντροφό τους, αφετέρου να προικοδοτήσουν το ανύπαρκτο "κίνημα των καθηγητών" (στο οποίο προσπαθούσαν να ηγεμονεύσουν) με έναν βαριά τραυματισμένο (ή και νεκρό, μιας και οι αγύρτες δεν έχουν ούτε ιερό ούτε όσιο). Σε μια άθλια όσο και γελοία προσπάθεια αναβίωσης των "μαθητικών του '91". Αν είμασταν στη θέση του Δ. Κουσουρή θα είχαμε φτύσει κατάμουτρα τα "υποκείμενα του κόμματός" - και θα μπορούσε να είναι οποισοδήποτε στη θέση του έξω από τα δικαστήρια, όχι όμως και σ' αυτό το ξεφτιλισμένο κομματικό επιτελείο.

Θεώρημα δεύτερον: με λύσσα και συνέπεια, σε κάθε συνέντευξη, δήλωση ή παρατήρηση, κι από τη στιγμή που έγινε φανερό πως οι αυτουργοί της επίθεσης είχαν τα δικά τους ιδιαίτερα κτηνώδη κίνητρα (έτσι κι αλλιώς η θεωρία της "τρομοκρατίας του υπ. παιδείας" έκανε από παντού στο συγκεκριμένο γεγονός) οι ίδιοι κύκλοι άρχισαν να προβάλλουν και πάλι την παμπάλαια θεωρία *των δύο άκρων*. Ήταν και είναι μια θεωρία προοφιλής τόσο στην "αριστερά" όσο και στα εκκοιμηροισμένα υπουργεία δημόσιας τάξης.

Ήταν δε τέτοια η μανιώδης επιμονή τους σ' αυτή τη θεωρία ώστε δύσκολα θα μπορούσε κανείς να μην συμπεράνει πως οι σύντροφοί του Δ. Κουσουρή πράγματι αναγνώριζαν ότι *καταλόθος* βρέθηκε κάτω από τα ρόπαλα των φασιστών - εφόσον βέβαια δεν τοποθετούν τους εαυτούς τους σε κανένα "άκρο". Ήταν όμως και τόσο γελοίο το θεωρήμα, ώστε μέχρι την Πέμπτη το απόγευμα, ελλείποντος του "άλλου άκρου" οι μίντια προσπάθησαν να μπαλώσουν το κενό σπίνοντας μια "ισορροπία" ανάμεσα στο ξυλοδαρμό του Δ. Κουσουρή και στο ...γιαούτρωμα μερικών εργατοπατέρων μέρες νωρίτερα. Τόσο καλό!!!

Γιατί τώρα αυτή η μανία από τη μεριά των "ακροαριστερών" του ΝΑΡ; Για πολλούς λόγους: για να κρατάνε πειθαρχημένα τα όποια ριζοσαστικά μέλη τους (υπάρχουν τέτοια; ακόμα και εμβρόντητα μπροστά στο φασιστικό ντελίριο *σε βάρος τους* για να δίνουν τα "στρατηγεία" της "κομμουνιστικής απελευθέρωσης" εγγυήσεις νομιμοφοροσύνης ώστε να μπορούν να παιζούν μέσα στους θεσμούς; για να κουκουλώσουν ενδεχομένως το ότι οι "κακοί ανάρκες" και λοιποί είχαν προειδοποιήσει όλους τους παρευρισκόμενους στα δικαστήρια πως οι φασίστες την έχουν σπινμένη, με τις πλάτες των μπάτσων - διαφορετικά... - για να κουκουλώσουν οπωσδήποτε το γεγονός πως ο τσαμπούκαξ ξεκίνησε μέσα στα δικαστήρια στις 15/6... Κυρίως όμως γιατί: αυτή είναι η σπέκουλα που έμαθαν τόσα χρόνια, των "προβοκατόρων" και των "αριστεροκουντικών" (για να πάμε στα ένδοξα χρόνια του κκε) και γιατί αυτή τη σπέκουλα την έχουν μεγαλύτερη ανάγκη όταν έχουν μπροστά τους φασίστες. Τι άλλα σκατά να πούν για την κουλαμάρα τους και την λιποψυχία τους απέναντι στα φασιστικά βοθρολύματα όλα αυτά τα χρόνια, εκτός από το ότι "γίνεται πόλεμος συμμοριών", μια άλλη εκδοχή της θεωρίας των "δύο άκρων"; Αυτή ήταν η *παγίδα που έστρωσε* η *την συγκέντρωση της Πέμπτης 18/6*, όπου άφηναν μεν να "εννοηθεί" ότι θα γίνει της πομπάνας, χωρίς όμως οι ίδιοι να κάνουν οτιδήποτε - ώστε να μπορούν μετά να καταγγείλουν τους "προβοκάτορες". (Και με τις κάμερες όμορφα τοποθετημένες εκεί που πρέπει όταν σπινονται παγιδές...) Γι' αυτό εξάλλου έκαναν γαργάρα ήσυχα και ωραία τους πυροβολισμούς του μπάτσου στην ίδια συγκέντρωση, και τον τραυματισμό ενός περαστικού(;). "Τρομοκρατία και καλά" υποτίθεται, εκ μέρους του υπουργείου κλπ, αλλά αυτό δεν κόλλαγε: αν το έπαιρναν στα σοβαρά, τουλάχιστον αυτό, κάπως θα έπρεπε να αντιδράσουν. Αλλά οι λεβέντες είναι μόνο για να υποδεικνύουν τα "δύο άκρα" - για τίποτ' άλλο.

Ακριβώς αυτού του θεωρήματος υπήρξε κατευθεναν στόχος ο αναρχικός Κ. Μητροπέτρος. Και θα μπορούσε να είναι οποιοσδήποτε άλλος στη θέση του, αρκει να μπορούσε να κρεωθεί στο "άλλο άκρο". Έτσι οι εισαγγελείς και οι λοιποί αξιωματικοί, αξιοποιώντας από την μια την ηθελιμμένη για μέρες σκοπίστη της επίθεσης εναντίον του Δ. Κουσουρή από τους ίδιους που θα είχαν κάθε συμφέρον, έσω και λευκαλιστικό (αν φυσικά είχαν μια στάλα αίμα στις φλέβες τους και μια κούφρα φαιά κύτταρα στο κεφάλι τους) να διαλευκανθεί γρήγορα, αξιοποιώντας απ' την άλλη το ότι οι ίδιοι ακριβώς κύκλοι, με την "εγκυρότητα" των πολιτικά συγγενών του θύματος Κουσουρή υποδείκνυαν *όχι ένα αλλά δύο "κακά"*, προχώρησαν στην πρακτική ολοκλήρωση της σκηνοθεσίας: *ένας καταζητούμενος από το "ένα άκρο" και ένας καταζητούμενος από το "άλλο άκρο"*. Ωραία δεν είναι η συμμετρία;

Δεν θα πούμε πως ο Κ. Μητροπέτρος δικάζεται για τις ιδέες του ή για τους αγώνες του - αν και είναι ολόφανερο πως δεν βρέθηκε τυχαία στη συγκέντρωση της 18ης Ιουνίου. Επιπλέον, για το όλο θέμα, είναι απολύτως αδιάφορο το τί έκανε και το τί δεν έκανε εκεί - η δίκη και η τελική "απόφαση" σχετικά θα έρθει πολύ μετά το "wanted". **Εκείνο που καταδιώκει τον αναρχικό Κ. Μητροπέτρο και θέλει να τον βγάλει, ενάντια στη θέλησή του, στην "παρανομία" που καταζητούμενος, είναι αυτή η τερατώδης προσπάθεια μερικών μαρσοκόπων: να "κρυφτούν" τους νεοναζί** (που δεν είναι καθόλου άκρο αλλά στην καρδιά του κρατισμού) **πίσω από τους αντι-φασίστες** (που επίσης δεν είναι "άκρο", γιατί δεν ανήκουν στο "πολιτικό φάσμα") **και να δοξαστεί η μετριοπάθεια, η σύννεση, και οι υπόλοιποι υποιθέμενες αρετές της υποιθέμενης δημοκρατίας.** Ακόμα κιαν φτάνει πότε πότε κανείς στην εντατικά!...

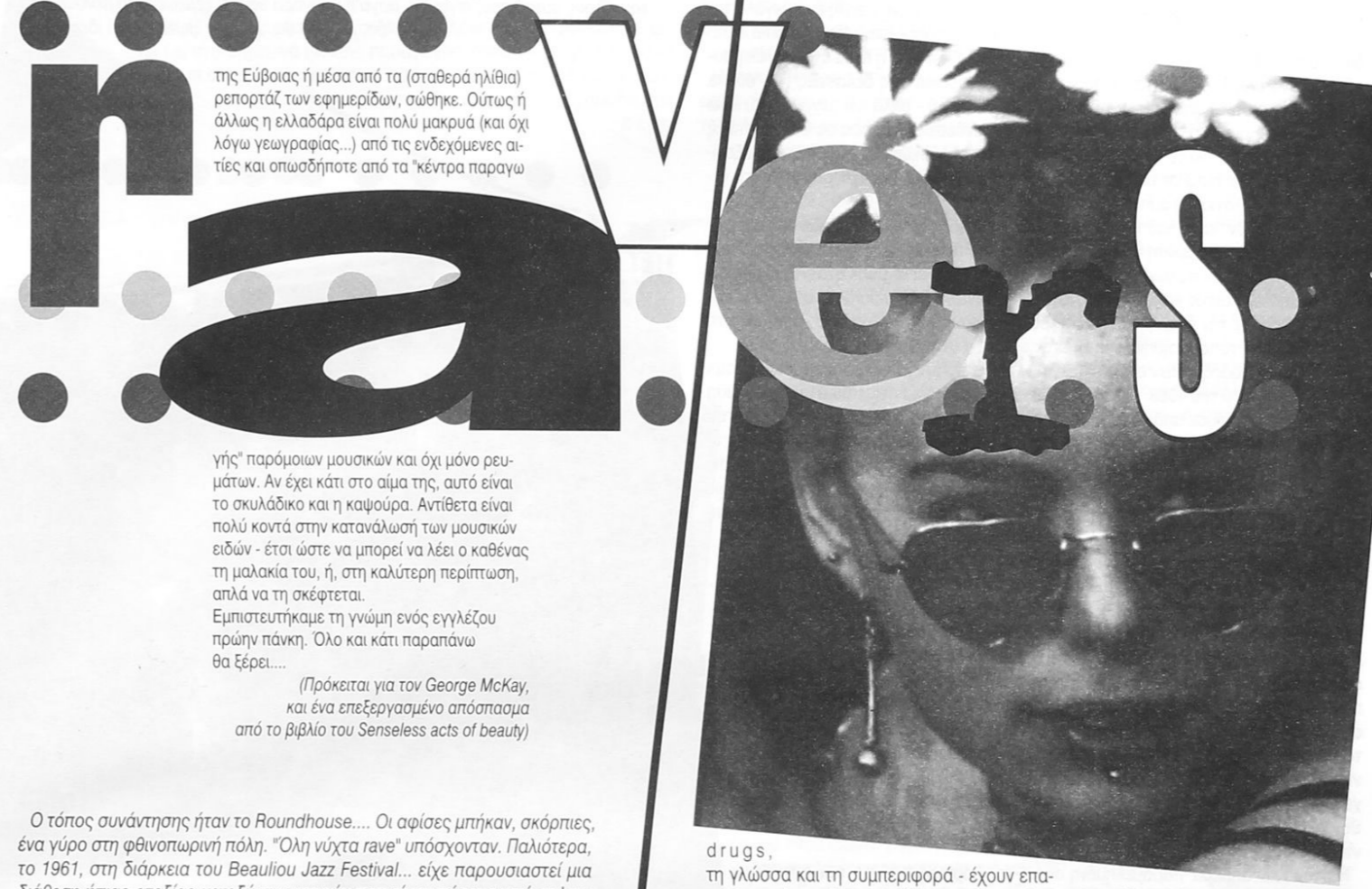
Δεν αξίζει κανείς να ασχολείται σοβαρά μ' αυτά τα ακροαριστερά ζόμπι - όμως δεν είναι πολύ, πάρα πολύ το να πληρώσει ο Κ. Μητροπέτρος την ιδεολογικοπολιτική τους τσογλανιά;

What about...? Αν περιμένει κανείς να υποψιαστεί μερικά πράγματα για το rave μέσα από την ίδια του την μόδα, μέσα από τους (εντόπιους;) θαμώνες των rave πάρτυ, μέσα από τα κυνηγητά των μπάτσων στις λαγκαδιές

της Εύβοιας ή μέσα από τα (σταθερά ηλίθια) ρεπορτάζ των εφημερίδων, σάθηκε. Ούτως ή άλλως η ελλαδόρα είναι πολύ μακριά (και όχι λόγω γεωγραφίας...) από τις ενδεχόμενες αιτίες και οπωσδήποτε από τα "κέντρα παραγωγής"

παρόμοιων μουσικών και όχι μόνο ρευμάτων. Αν έχει κάτι στο αίμα της, αυτό είναι το σκυλάδικο και η καφούρα. Αντίθετα είναι πολύ κοντά στην κατανάλωση των μουσικών ειδών - έτσι ώστε να μπορεί να λείοι ο καθένας τη μαλακία του, ή, στη καλύτερη περίπτωση, απλά να τη σκέφτεται. Εμπιστευτήκαμε τη γνώμη ενός εγγλέζου πρώην πάνκη. Όλο και κάτι παραπάνω θα ξέρει....

(Πρόκειται για τον George McKay, και ένα επεξεργασμένο απόσπασμα από το βιβλίο του Senseless acts of beauty)

Ο τόπος συνάντησης ήταν το Roundhouse.... Οι αφίσες μπήκαν, σκόρπιες, ένα γύρω στη φθινοπωρινή πόλη. "Όλη νύχτα rave" υπόσχονταν. Παλιότερα, το 1961, στη διάρκεια του Beauilou Jazz Festival... είχε παρουσιαστεί μια διάθεση ήπιας αταξίας μεταξύ των νεαρών που είχαν πάρει φωτιά απ' τις φρικτές trad μπάντες. Η Daily Mail τότε λοιπόν είχε σημειώσει πως μια καινούργια άσχημη λέξη είχε εισαχθεί στην αγγλική γλώσσα: *raver*. Και τώρα, 5 χρόνια μετά, ένα Σάββατο, στις 15 Οκτωβρίου, οι ravers είχαν έρθει να εγκατασταθούν για τα καλά, αυτή τη φορά συνοδευόμενοι από τους Strip Trip, τους Soft Machine και τους Pink Floyd... Πήγε η ώρα 11 τη νύχτα για ν' αρχίσουν. Πώς τα κατάφεραν οι ravers να βρουν το δρόμο για να γυρίσουν από το Chalk Farm στα κρεβάτια τους, είναι ένα κατόρθωμα αντάξιο της εποχής του do - it - yourself στην οποία έτσι κι αλλιώς κινούνται, σαν μητροπολιτώνι.

International Times, 1966

Αν οι ravers "ήρθαν για να εγκατασταθούν για τα καλά" το 1966, 5 χρόνια μετά την "κάπως ήπια αταξία", τί στο διάολο έκαναν τότε στη διάρκεια του ονομαζόμενου Δεύτερου Καλοκαιριού του Έρωτα, το 1988 - και τα μετέπειτα χρόνια; Γιατί αν είναι να το δούμε από τη μεριά της do it yourself εποχής, τότε αυτή πράγματι έχει τραβήξει ήδη τρεις δεκαετίες μέχρι σήμερα. Αλλά μέσα σ' αυτή την εποχή, κι ως την εξάπλωση του rave, ποτέ πριν τα underground ρεύματα της "αντικουλτούρας" δεν είχαν "γυρίσει" στη δεκαετία του '60. Κι αξίζει να αναρωτηθεί κανείς αν μια τέτοια αναφορά - στο - '60 μπορεί να θεωρηθεί παροδική, ή κουβαλάει κάποια "κριτική" θέση απέναντι στο "τότε".

Γιατί αν μεν πρόκειται για κάτι παροδικό τότε από πολιτική άποψη η rave είναι αδιάφορη. Αν όμως είναι κριτικά τοποθετημένη τότε η αναφορά στο παρελθόν δεν είναι απλά μια νοσταλγία ή μια μόδα ρετρό - αλλά, μπορεί, ένας τρόπος να χρησιμοποιηθεί ένα σαφώς πολιτικό παρελθόν για να αντιμετωπίσει κανείς μια δύσκολη κατάσταση στο παρόν. Ας μη ξεχνάμε πως το '60 (είτε με τρόπο αυθεντικό, είτε με όρους αναδρομικής ανασυνθέσης, είτε και με τους δύο τρόπους) υπήρξε μια συγκλονιστική περίοδος πολιτικής και κοινωνικής δράσης, της νεολαίας αλλά όχι μόνο, στη Βρετανία όπως και αλλού.

Αν λοιπόν συγκεκριμμένες οπτικές της νεολαίας του '60 - για τη μουσική, το χορό, τα

drugs, τη γλώσσα και τη συμπεριφορά - έχουν επανεγγραφεί σε κάποιο πλαίσιο στη δεκαετία του '90 αξίζει να έχει κανείς - εγώ το έχω - το ερώτημα: και η πολιτική που βρίσκεται; Είναι ένα ερώτημα γενικότερο, για τις σχέσεις ανάμεσα στην πολιτική δράση και τις εκφράσεις της αντικουλτούρας - όπως πώς ας πούμε τα East Anglian φεστιβάλ, αυτοί οι αταβιστικοί χώροι προσωρινής απόλαυσης που διεκδικούν επίσης την "ανταρσία της αντικουλτούρας". Εν πάσει περιπτώσει: αξίζει να αντιμετωπίσουμε ανάλογα το rave, προσάπτοντάς του την προτίμηση του ηδονισμού έναντι του ανταγωνισμού; Είναι αυτή η ζώνη αυτονομίας κάτι σημαντικότερο απο απλά προσωρινή, μάλιστα δε τόσο προσωρινή ώστε να γίνεται εφήμερη;

Για να απαντήσουμε - για να απαντήσω, έστω - σ' αυτό το ερώτημα πρέπει να αναζητήσουμε τις απαρχές της rave κουλτούρας, γιατί ενδεικτικά τουλάχιστον αυτές δηλώνουν τί είναι ή τι ισχυρίζεται πως είναι το rave. Οι βασικές αφετηρίες διασποράς του rave ήταν, όσο κιαν φαίνεται παράδοξο, οι εξής: η μετα-disco χορευτική μουσική από τις ΗΠΑ, το μεσογειακό νησί Ibiza, η βορειοδυτική μεταβιομηχανική πόλη του Manchester, το μεγαλύτερο τάση νοσταλγίας για τη δεκαετία του '60 και τις αρχές του '70, και οι μετακινούμενες εκδηλώσεις ομάδων που καταλάμβαναν αποθήκες, κάνοντας μισοπαράνομες εκδηλώσεις που ξεπήδησαν σαν μανιτάρια στη Βρετανία από τα μέσα ως το τέλος της δεκαετίας του '80.

Ας δούμε μερικές απ' αυτές τις αφετηρίες πιο αναλυτικά.

Οι πραγματικές πηγές του Acid House, ο χώρος της σύγρονης γέννησής του, ήταν τα πακέτα διακοπών για τουρίστες. Η βρετανική εμπειρία του Acid House ανήκει εδώ, στην προσπάθεια να ξεναζήσει κανείς το ξεφάντωμα των διακοπών στη Μεσόγειο μέσα στις απολαύσεις του χορού, της μουσικής και των drugs. Η μεταφορά αναμνήσεων από τις Βαlearίδες στη σκηνή της χορευτικής πίστας του σαββατοβραδου στα βρετανικά club του τέλους της δεκαετίας του '80, είχε επίκεντρο το club Shoom του Λονδίνου. Εκεί που το punk είχε απορριχθεί μια τόσο εμφανή απόλαυση μια δεκαετία νωρίτερα, όταν οι Sex Pistols τραγουδούσαν "δε θέλω διακοπές στον ήλιο" (και όταν στην άλλη άκρη του ατλαντικού οι Dead Kennedys πρότειναν ειρωνικά "διακοπές στην Καμπότζη") ο νεολαιίστικος ηδονισμός επιστρέφει για να πάρει εκδίκηση. Οι διακοπές του δεκαπενθήμερου στον ήλιο συμπίεζονται τώρα μέσα σ' ένα μόνο σαββατοκύριακο - και μετά στο επόμενο σαββατοκύριακο, και πάλι λέγοντας. Ηλιοκαμμένοι νεαροί και νεαρές κάνουν ουρές στους δρόμους του βαρετού Λονδίνου

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΛΑΥΣΙΔΑ ΚΑΤΑΣΗΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΠΩΛΗΣΗ ΛΙΑΝΙΚΗ - ΧΟΝΤΡΙΚΗ)
ΤΩΝ ΤΗΛΕΤΙΤΛΩΝ 20 ΔΙΟΝΩΝ PRESENTS

BAR - CLUB - RESTAURANT
ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΝ
2 stages
stage one stage two

ΠΟΤΑ
Μαυροδάφνη σκέτη σφηνάκι.....700 δρχ
Μαυροδάφνη με κόκα (κόλα)..... 900 δρχ
Μαυροδάφνη μετ' αρτοκλασίας.....1200 δρχ
Θεία μετάληψη (το μπουκάλι 1,5 l).....6700 δρχ

ΚΟΚΤΕΙΛΣ
Έκσταση και φωτίση.....1600 δρχ
Virgin Mary.....1600 δρχ
HELL' EN' ICE.....2000 δρχ

ΦΕΤΙΚΑΚΙΑ
Σκουλαρίκια - φυλακτά από τιμιο ξύλο.....1500 δρχ
Ταίσο ευαγγελιστές.....8000 δρχ
Ταίσο χριστοί - παναγίες.....18000 δρχ
Κασοτές, βινύλια, σό με βίους αγίων.....από 3000 δρχ
Μακό με στάμπα γύρνα και το άλλο μάγουλο ρε μη σου χέσω τίποτα.....2000 δρχ
Μακό με στάμπα ελληνορθόδοξος νέας υπό την επήρεια οράματος.....3000 δρχ
Προφύλακτικά - αντιυλληπτικά από την πετυχημένη παρτίδα της ευλογημένης KRINOS ΕΠΕ.....κατ' ελάχιστον 20000 η παρτίδα

ΚΟΥΤΟΧΟΡΤΟΦΑΓΙΚΟΝ
Βλιχτά εισ. (από πανάγιο τάφο).....1200 δρχ
Ραδικά εισ. (από όρος των ελαιών).....1200 δρχ
Γαϊδουράγκαθα αλα κρεμ. (παραδοσιακή σπεσιαλιτέ, αδυναμία του γνωστου πάλου όνου) 3000 δρχ
Ξύδι (με φουογγάρι).....500 δρχ

ΧΑΡΟΠΑΙΧΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ: για όλους έχει ο θεός (γκανιότα: 15%)
σταυράς απλός παιζόμενος.....κατ' ελάχιστον 20000 η παρτίδα
σταυράς με πιπίνι.....κατ' ελάχιστον 30000 η παρτίδα
σταυράς με ανγκάθια.....κατ' ελάχιστον 15000 η παρτίδα

ΚΑΚΟΜΟΙΡΕ ΑΔΕΛΦΕ
ΔΕ ΓΑΜΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕ ΓΑΜΕΙΣ ΔΕΝ ΕΡΧΕΣΑΙ (ΟΠΩΣ ΕΙΣΑΙ) ΑΠ' ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ;
ΚΙΑΝ ΔΕ Σ' ΑΡΕΣΕΙ ΤΟ ΛΙΒΑΝΙ, ΝΤΥΝΕΣΑΙ ΚΑΙ ΦΕΥΓΕΙΣ

πολυλήθειες νέας - μέλη του ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ FUN CLUB - σε live τwiv Cristian Death

για να μπουν στο club, μετά να βγούν έξω, να 'ναι η πίστα σαν παραλία, κι η γκαρνταρόμπα για την έξοδο στο club - στη καρδιά του βρετανικού χειμώνα - σαν αμύριση παρλιάς... γιατί όχι; Εδώ οι βρετανοί γίνονται ρεζίλι όταν ταξιδεύουν στο εξωτερικό με φτηνά πακέτα διακοπών, γιατί να μη γίνει η νεολαία μια αντανάκλαση αυτής της γελοίας εικόνας του καιρού των διακοπών;

Στην Ibiza η διασκέδαση σπινόταν πάνω σε χορευτικούς ρυθμούς, μιξαρισμένους με επιλεγμένα κομμάτια, έτσι ώστε να δημιουργείται ένας παράξενα "φρέσκος ήχος" στις πιστες, ένας ήχος που οι βρετανοί djs ξεσήκωσαν και τον έφεραν στην Αγγλία. Αλλά αυτό το δάνειο δεν ήταν, απ' την αρχή, χωρίς τον μύθο του: η ίδια η Ibiza ήταν ένας χώρος ιστορικής απήχησης για την αντικουλτούρα. Αν πήγαινε κανείς ένα μεγάλο ταξίδι περιπλάνησης σαν hippy, για παράδειγμα, θα επέστρεφε στην Αγγλία μέσω Ibiza διαφορετικά, θα αρκούσε να πάει κανείς μέχρι εκεί. Επιπλέον η Ibiza έχει μεγάλη παράδοση στα drugs, αφού ήταν νησί με κοινότητες hippies στις δεκαετίες του '60 και του '70 (όπως συνέβαινε επίσης στην Ιο και στην Κρήτη) - αλλά και μέχρι τώρα. Εδώ βρίσκει κανείς μια από τις ίσως εκπληκτικές διασυνδέσεις ανάμεσα σε διαφορετικές γενιές, έτσι ώστε αυτό το ευρωπαϊκό χωνευτήρι απολαύσεων και χορών μπορεί ξαφνικά να σε γυρίσει πίσω σε μια παλιότερη διεθνιστική στιγμή καταγεγραμμένη στη νεολογική μυθολογία και εμπειρία.

Δεν είναι λοιπόν "κατα λάθος" που μια τόσο παράδοξη σύνθεση ηλικιών και εποχών γέννησε κάτι σαν "αναβίωση του ιδανικού του San Francisco του 1966", με την έννοια της "συνάντησης των φυλών". Το σχίσμα που είχε επιβάλλει το punk στα '70, άρχισε να κλείνει. Επιδεικνύοντας κάποιο βαθμό ιστορικής συνείδησης η κουλτούρα του rave σύντομα διακήρυξε την έναρξη του "Δεύτερου Καλοκαιριού της Αγάπης", που αυτή τη φορά ξεκάθαρα τοποθετήθηκε στη Βρετανία και όχι στην Αμερική, όπως το 1967.

Βέβαια οι "ορθόδοξοι" των clubs επιμένουν πως υπήρξε ένα και μοναδικό "Καλοκαίρι της Αγάπης", αυτό του 1988. Αλλά φαίνεται πως αυτό τελικά ήταν απλά μια πρόγευση του τί θα ακολουθούσε από το 1989 και μετά, όταν πιά το rave (χάρη στην επιτυχία του καλοκαιριού του 1988) έγινε σε μεγαλύτερη κλίμακα το σταυροδρόμι όπου πολλές ετερογενείς υποκουλτούρες (από εκείνη τη σχετική με το ποδόσφαιρο, μέχρι την Indie και τη κουλτούρα των ταξιδιών, ανάμεσα σε άλλες) επρόκειτο να συναντηθούν. Όμως - κι αυτό πρέπει να δούμε τώρα - κάτω από το φως κάποιων σκληρών κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων. Μεταφερόμενοι από τον ευρωπαϊκό νότο στο βρετανικό βορρά.

Υπάρχει ένα λογοπαίγνιο με παρελθόν: Manchester / Madchester. Ο αγγλικός βορράς ήταν μια από τις περιοχές που υπέφεραν σε μεγάλο βαθμό από το νεοφιλελευθερισμό. Η scallydelia (όπως εκδηλώθηκε στο Liverpool και στο Manchester) ήταν μια πρόκληση προερχόμενη από το βορρά απέναντι στην οικονομική και πολιτιστική διάρρηση βορρά / νότου - από την άποψη της παραδοσιακής για τη Βρετανία αντίληψης που εννοεί το Βορρά σαν εργατική τάξη και το νότο σαν μεσοστρωματικές, πλουσιότερες τάξεις. Το Acid House του Λονδίνου μπορεί να αποδέχτηκε την αντίληψη του anti - hip, όμως τόσο το Liverpool όσο και το Manchester, παρέμεναν πολύ ανταγωνιστικά, προσανατολισμένα σε μεγάλο βαθμό στο hip. Ανάλογη σύγκρουση είχε συμβεί και στις δεκαετίες του '60 και του '70, όταν το Mersey Beat και η Nothern Soul είχαν προς στιγμήν απειλήσει τη μουσική βιομηχανία του Λονδίνου διεκδικώντας υπεροχή.

Η ακόμα και σήμερα παραμελημένη σκηνή της βόρειας Αγγλίας, που εστιάζεται γύρω από ολονύχτια χάπενινγκς που προσελκύουν στο Wigan Casino και στο Locarno πλήθη ανθρώπων που θέλουν να χορέψουν απ' όλη την Αγγλία, ασκεί εδώ μεγάλη επιρροή. Μια υποκουλτούρα που χαρακτηρίζεται από μη θεαματικό χορό και έχει εν μέρει τις ρίζες της στη mod σκηνή του '60, η Nothern Soul, έδειξε εκτίμηση στη σύγχρονη Αφρο-Αμερικανική μουσική και εξέφρασε τις επιρροές της σ' αυτόν τον χορό. Πραγματικά, οι μαραθώνιοι χοροί, υποβοηθούμενοι απ' τις αμφεταμίνες, συνοδευόμενοι από αξεσουάρ όπως φαρδιά τσουβάλια με φαρδιές ζώνες στη μέση, ήταν οι σημαντικοί προάγγελοι της βόρειας τάσης στη rave κουλτούρα.

Αυτό αναγνωρίζεται εύκολα και στην έκρηξη της σκηνής των πάρτυ σε κατελημμένες αποθήκες γύρω από την πόλη του Blackburn Lancashire στο τέλος της δεκαετίας του '80. Χώροι συνάντησης για χορό, όπως το Empire in Morecambe, όλη τη νύχτα σχεδόν πέρναγαν από τη Nothern Soul στο Acid House και κράταγαν έτσι το κοινό τους. Με τις "χαρούμενες Δευτέρες" το Manchester έγινε Madchester. Τα scallies (στιλ χαχάλικο, προερχόμενο από το Liverpool) και τα perries (της βιομηχανίας Fred Perry που είχε παράρτημα εργοστασίου στο Manchester), ντύσιμο όχι εντυπωσιακό σα στιλ, εντάχθηκαν στη σκηνή του rave: είναι ένα ακόμα επεισόδιο στη μακριά και περιπέλικη παράδοση του "ατιμέλητου" - μια παράδοση που δεν είναι εμφανικά δηλωτική κάποιας κοινωνικής αντίστασης.

Εν πάσει περιπτώσει τα πάρτυ στις αποθήκες έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της rave κουλτούρας. Αυτά τα συνήθως παράνομα χάπενινγκς που συνέβαιναν σε κατελημμένα κτίρια σε μικρές και μεγάλες πόλεις, γίνονταν γνωστά από διαδόσεις, από στόμα σε στόμα, μέσα σε συγκεκριμένες rubs και τα παρακολουθούσε το συνηθισμένο μίγμα ηδονιστών, φοιτητών, πολιτικοποιημένων, και μπημένων γενικά νεολαίων. Κάποιες φορές, για να μπει, έπρεπε να πληρώσεις είσοδο σε κάποιον εντελώς άφραγκο τύπο, του είδους εκείνου που γρήγορα θα εξελισσόταν σε μίνι - αντήρωμα της εποχής του Θατσερισμού. Σε άλλα η είσοδος ήταν δωρεάν ακολουθώντας τη παράδοση των χάπενινγκς της δεκαετίας του '70. Σ' αυτό το σημείο, ακολουθώντας τα ίχνη των free festivals, η κουλτούρα του rave γινόταν σιγά σιγά μέρος μιας αυτόνομης ζωής πολύ πιο σύγχρονης από εκείνης που είχαν προϋπάρξει.

Claudon, 29 Σεπτέμβρη 1984

Μεταμεσονύχτιες ώρες, αφότου οι rubs έχουν κλείσει: ένα εγκαταλεημένο εμπορικό

κέντρο, καταπληκτικό σκηνικό κατάληψης, με σκαλισμένο ταβάνι και ξεφλουδιασμένη μπογιά στους τοίχους: μια μεγάλη εσωτερική σκάλα, που κανένας δε θα 'μπαινε στον κόπο να τη σκουπίσει, οδηγεί ψηλά στον επάνω όροφο: στενάχωρο ουρητήριο αντρών που έχει βουλώσει και τελικά θα βρεθεί σπασμένο μέχρι τις 3 το πρωί... καταστροφή! - κι η κρίσιμη λεπτομέρεια, ψηλό μπαλκόνι για ήσυχους χασικλήδες κι αραχτούς, απ' όπου μπορεί κανείς να χαζεύει κάτω, να φτύνει και να κατουράει. Νεαροί πιωμένοι, με το κεφάλι φορτωμένο απ' τα drugs, στέκονται τριγύρω, χορεύουν λίγο, κοιτούν ο ένας τον άλλο με πλάγιες ματιές, κι έτσι δεν υπάρχει ο κίνδυνος να φανερώσουν σεβασμό ή εκτίμηση για το ντύσιμο ή το στιλ των άλλων. Εκκωφαντική μουσική που βγαίνει από γεννήτριες του είδους αυτού που, σίγουρα, αργά ή γρήγορα θα 'χει ξεμείνει από βενζίνη ενόσω, βέβαια, θα 'χει πριν ξεμείνει από ιδέες.

Techno κουλτούρα:
techno σαμανισμός ή techno απατεωνιά;

Πολλοί θεωρούν πως ένα από τα πάγια "μέτωπα" της αντικουλτούρας είναι η τεχνοκρατία. Δηλαδή η επικράτηση της τεχνολογίας έτσι όπως συμβολίζεται από ο,τιδήποτε, από τις στρατιωτικο-βιομηχανικές δομές μέχρι την πυρηνική ενέργεια, μέχρι ακόμα και τον μονοδιάστατο άνθρωπο (άντρα ή γυναίκα) της παραδοσιακής συνδικαλιστικής δράσης. Πρόκειται φυσικά για κληρονομιά της δεκαετίας του '60: το όραμα της αντικουλτούρας τότε ήταν μια προσπάθεια "να ανοίξει ένας δρόμος απελευθέρωσης απ' τη παγίδα της τεχνοκρατίας".

Η αλήθεια είναι πως αυτή η διάκριση, από μόνη της, ακόμα και τότε ήταν αντιφατική. Γιατί η δεκαετία του '60, με τα καινούργια drugs (όπως το LSD κι αργότερα η ηρωίνη) που γνώρισαν μαζική διάδοση, και τις εξελίξεις στη μουσική μέσα από τη χρήση ενισχυτών και εξελιγμένου εξοπλισμού στα στούντιο, είχε ένα σοβαρό μερίδιο τεχνολογίας και για την αντικουλτούρα. Κατά συνέπεια, αν θέλουμε να είμαστε ακριβέστεροι, θα πρέπει να αναγνωρίσουμε στην αντικουλτούρα μια δυοπλασία βασικά απέναντι στην mega - τεχνολογία: αυτό σε συνδυασμό με το συνηθισμένο "ήθος" του DIY για την πολιτιστική παραγωγή, και ένα λανθάνον (συνήθως) ενδιαφέρον για την οικολογία και τον

υγιεινισμό.

Η κουλτούρα της rave στη δεκαετία του '90 από την άλλη πλευρά προσδιορίζεται μάλλον από την εξύμνηση της τεχνολογίας. Για πολλούς η rave περιστρέφεται γύρω από την τεχνολογική πρωτοπορία και αποθέωση.

...Ένα γιγαντιαίο, παράνομο πάρτυ, όπου χιλιάδες θιασώτες παίρνουν ψυχεδελικά, χορεύουν με τα μπλιμπλίκια που παράγονται από computers, και συζητούν τους τρόπους με τους οποίους η πραγματικότητα θα προσαρμοστεί, αργά ή γρήγορα, στα οράματα των παραισθήσεών τους. Δεν είναι και τίποτα σπουδαίο: οι Μποέμι μιλάνε έτσι, εδώ και αιώνες.

Σωστή και λάθος παρατήρηση: οι Μποέμι μιλάνε εδώ και αιώνες έτσι, αλλά όχι στα σημερινά πλαίσια παραγωγής, όπου τα drugs, η μουσική και οι οπτικές παραισθήσεις "οδηγούνται" από την τεχνολογία αιχμής, τους υπολογιστές. Αν είχαμε δει στις

δρομες ή συστατικές της rave. Μια αμερικανική κατά βάση καταγραφή ξεχωρίζει το bleep, το house της Ν. Υόρκης, το headstrong house, την techno του Νιττρώιτ, το deep house, το ambient house, την jungle... Ειδικά αυτή η τελευταία έχοντας τις καταβολές της στη μουσική σκηνή του '90 - '91 σαν "παράλληλη" του hardcore συνδεδεμένο με λαϊκές αφηγήσεις του γκέττο, για την υπερένταση της crack κοκαΐνης και των όπλων.

Πέρα απ' αυτές τις εσωτερικές ποικιλίες υπάρχουν μερικά βασικά κοινά: ελάχιστα λόγια, εξαφάνιση εκείνου που ιστορικά έχει ονομαστεί μελωδία, και ριζική τροποποίηση (αν όχι εξαφάνιση) της σκηνής - μιλώντας για το (επίσης ιστορικά προσδιορισμένο) "ζωντανό" παίξιμο της μουσικής. Για πρώτη φορά στη δυτική "λαϊκή" μουσική το έργο κυριαρχείται απ' αυτό στο οποίο τα καταφέρνουν μόνο οι μηχανές: τα ρυθμικά μοτίβα, που μπορούν να συνεχίζονται επ' άπειρον. Μοιάζει σαν οι μηχανές να ξαναγράφουν τους κανόνες της μουσικής - και ό,τι αυτή σήμαινε.

Μήπως η απουσία στίχων εγκαταλείπει ενδογενώς μιαν έλλειψη δυνατότητας για παραγωγή λόγου ή για κοινωνικά ενδιαφέροντα; Όχι βέβαια: εξάλλου και στο παρελθόν το instrumental be - bor ή η free jazz για παράδειγμα, δεν εμπόδιζαν ποτέ τους μου-

σικούς τους να παίξουν το δικό τους ρόλο στα κινήματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα - για παράδειγμα. Επιπλέον μερικοί μουσικολόγοι παρατηρούν ενδιαφέροντα πράγματα στη rave κουλτούρα, όπως για παράδειγμα κάποιες τάσεις να ακολουθηθεί ο Φρυγικός μουσικός δρόμος, ο οποίος συνθέστερα συνδέεται με το φλαμένγκο ή με τουρκικούς αυτοσχεδιασμούς σε πνευστά όργανα από καλάμι.

Από την άλλη μεριά η rave φαίνεται να παίρνει μια απόλυτα αρνητική θέση, στις μουσικές (ή καλύτερα: ηχητικές) διαδρομές της, ως προς τον κοινωνικό χρόνο στη μουσική: δεν υπάρχουν στίχοι για να τους θυμηθείς: δεν υπάρχει προβλεψιμη ακολουθία συγχροδίων που να την αναγνωρίσεις με ένα χαμόγελο ικανοποίησης: δεν υπάρχει μελωδία για να τη σιγομουρμουρίσεις κάποια άλλη στιγμή. Υπάρχει μόνο η διαρκής περιστροφή του παρόντος, βιωμένου μόνο εμπειρικά.

Εν πάσει περιπτώσει οι ravers στη μουσική τους δε θέλουν πράγματα με έντονο περιεχόμενο. Δεν εννοώ πως θέλουν πράγματα άδεια (εξάλλου το ρυθμικό σφυροκόπημα των 4/4 δεν είναι ακριβώς αυτό που θα ονομάζαμε "άδειο"), αλλά δε θέλουν περιεχόμενα με την έννοια πως πρέπει να σκεφτούν πάνω σε πράγματα και να τα κατανοήσουν με έναν τρόπο που απαιτεί συνείδηση κι επίγνωση. Κι αυτό πρέπει να το δούμε αναφορικά και με την ιδιαίτερη σχέση της rave με κάποια drugs.

Τα drugs γενικά έχουν συνδεθεί πολύ συχνά με διάφορες και διαφορετικές υποκουλτούρες: το speed με τους mods και το punk, το acid και η κάνναβη με τους hippies. Όμως στην κουλτούρα του rave τα drugs είναι τοποθετημένα περισσότερο κεντρικά, ειδικά ένα συγκεκριμένο: το Ecstasy. Τόσο οι ίδιοι οι ravers όσο και όσοι ασχολούνται "περιστασιακά" με τη rave (ας πούμε οι δημοσιογράφοι) επιμένουν στη κεντρικότητα του E, ο καθένας από τη μεριά του: άλλοι για να το μνημόσουν, και άλλοι για να το σιχτηρίσουν.

Τόσο ο προκατόχος του στη δεκαετία του '60, το acid (LSD: lysergic - acid - dyethylamide) όσο και το ίδιο το Ecstasy (MDMA: methylene - dioxy - meth - amphetamine) είχαν παρασκευαστεί εργαστηριακά από φαρμακευτικές εταιρείες στις αρχές του 20ου αιώνα. Στην πραγματικότητα το MDMA είχε παραχθεί το 1912, τριάντα χρόνια σχεδόν πριν την παρασκευή του LSD - 25 από τον Albert Hoffmann. Σαν αμφεταμίνη το Ecstasy φαίνεται να συνδυάζει τα αποτελέσματα του acid και του speed: ήπιες παραισθήσεις, αρκετή ενεργητικότητα και μια τάση να αισθάνεται κανείς φιλικά: αυτά σε συνδυασμό με το νεοψυχεδελικό περιβάλλον που δημιουργείται μέσα από ένα ρεπερτόριο φωτισμών και άλλων εφέ στα rave πάρτυ: χαρακτηριστική είναι η χρωματική κωδικοποίηση του φωτισμού που μετριέται σε beats ανά λεπτό (κίτρινο: πύο ψυχρό, 116b/m - κόκκινο: πύο ενεργητικό, 144b/m) όπως επίσης και οι μεταλλασόμενες αφηρημένες εικόνες που παράγονται από προγράμματα υπολογιστών. Σίγουρα πρόκειται για μια "επανεγγραφή" των '60s, της μαζικής χρήσης ενός (νέου) παραισθησιογόνου, ή έστω ψυχοκινητικού drugs - και είναι χαρακτηριστικό (πως επιβεβαιώνει ο όρος "acid", είτε μέσα στο "acid house", είτε στις κραυγές "acideed" που σε όλη τη χώρα τρομοκράτησαν τους νεότερους στο τέλος της δεκαετίας του '80.

Τα μήντια βεβαίως συνηθίζουν να δαιμονολογούν, και ενισχύουν το φόβο απέναντι στη rave και το ecstasy στη βάση κάποιων θανάτων νεαρών μέσα στα house clubs και σε rave πάρτυ - θάνατοι που αποδόθηκαν στο ecstasy. Οι εκτιμήσεις για τον ακριβή αριθμό τέτοιων θανάτων ποικίλουν: μια τηλεοπτική εκπομπή, το Rave New World κατέληξε με τη κλαψιάρικη δήλωση πως στη Βρετανία πεθαίνουν γύρω στους 25 ανθρώπους το χρόνο αναζητώντας το feeling της rave: η εφημερίδα Guardian τον Οκτώβριο του 1994 ανέβαζε τους θανάτους σε 60 το χρόνο, από designer drugs (ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνεται και το E), κι αυτό μόνο για τη περιοχή Strathclyde της Σκωτίας: ένα χρόνο μετά, τον Νοέμβριο του 1995, η ίδια εφημερίδα υπολόγιζε τους νεκρούς από ecstasy μιας δεκαετίας σε 52. Αν και από καθαρά ιατρική άποψη εκφράζονται υποψίες για βλάβες (ενδεχομένως και θανατηφόρες) στο σπκώτι για μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις, φαίνεται πως ο θάνατος που σχετίζεται με το MDMA οφείλεται κυρίως σε αφυδάτωση, συσχετιζόμενη με την ξαφνική άνοδο της θερμοκρασίας του σώματος, τον συνωστισμό και τον κακό εξαερισμό των clubs. Τα οποία μερικές φορές αποκτάνε καλές (εμπορικό) συνθήκες: χαλάνε σκόπιμα τις βρύσες νερού στις τουαλέτες για να αυξήσουν την κατανάλωση των ποτών.

Πάντως δεν είναι όλα τα designer drugs που σχετίζονται με τη rave κουλτούρα παράνομα. Η τεχνολογία έχει αποδειχθεί χρήσιμη, ακόμα μια φορά, για να κατασκευαστούν παράγωγα που διευκολύνουν την "προσωπική νευροχημική προσαρμοστικότητα". Αυτός ο όρος μπορεί να μην ακούγεται πολύ "φευγάτος", είναι όμως η πραγματικότητα πίσω από τα smart drugs: σε τελευταία ανάλυση η χημικά καθοδηγούμενη προ-

σαρμωστικότητα" σε ορισμένες συνθήκες (αισθητηριακές και άλλες) είναι μια υπόθεση πολύ περισσότερο (και για περισσότερους) ενδιαφέρουσα χρήσιμη απ' αυτές καθ' εαυτές τις παραδηλώσεις της rave.

Έτσι στις ΗΠΑ η σκηνή της techno κουλτούρας έφτασε στο σημείο να δημιουργήσει smart bars, που σερβίρονται smart drugs και smart drinks, σκευάσματα που δεν είναι παράνομα, και "σε βαράνε" αρκετά καλά. Κάποια βασίζονται σε κοκτέιλ χυμών με συμπυκνωμένες ή χημικά επεξεργασμένες βιταμίνες, διεγερτικά και πρωτεΐνες. Άλλοι πάλι ψάχνουν σε όλο τον κόσμο για να εμπνευστούν τα designer drugs τους. Η εταιρεία Herbal High Company για παράδειγμα έριξε στην αγορά το "φυσικό" Herbal Ecstasy, διαφημιζοντάς το σαν ελιξίριο για τα πάντα: ένα "global" κοκτέιλ από διάφορα τροπικά φυτά, όπως θιβητιανό Ma Huang, βραζιλιάνικη άγρια Guarana, ινδονησιακό Fo-Ti-Tieng, κινέζικο μαύρο Gingseng, ρώσικο Gotu-Kola, άγριο γερμανικό Ginko Biloba, απόσταγμα πράσινου τσαγιού από την Κίνα, Rou Gui, κλπ κλπ.

Πέρα λοιπόν από τον εν πολλοίς νομικο-εμπορικό διαχωρισμό σε "νόμιμα" και σε "παράνομα, πέρα και από τη φυσική εξωτική πρέλευση ή τον τεχνολογικό "μπρεσιονισμό" της χημείας, στο κέντρο της rave (και μόνο;) κουλτούρας υπάρχει αυτό το ζήτημα: το να ανέβεις.

Μην έχεις αντιρρήσεις, νά 'χεις αισθήσεις

Η rave κουλτούρα "εξερράγει" για πρώτη φορά στο τέλος της δεκαετίας του '80. Τότε τα εισητήρια στα clubs είχαν 25 λίρες, και το ecstasy 20 λίρες στην αγορά. Αν, γενικά, θα έπρεπε να θεωρήσουμε το rave μια ζώνη αυτονομίας, είναι πράγματι αυτονομία οι 45 λίρες για μια νύχτα χορού; Όχι φυσικά.

Η γρήγορη εμπορευματοποίηση της σκηνής του rave, που αν μπορούσε να αντισταθεί στην περιοχή της do it yourself μουσικής θα δυσκολευόταν, έτσι κι αλλιώς, στην περιοχή της μέθης της (το DIY είναι συμβατό με την καλλιέργεια της καναβοειδούς, όχι όμως με την παραγωγή του MDMA) αποπνέει τον συμβιβασμό των παιδιών του νεοφιλευθερισμού. Κάποιοι ravers βέβαια μιλούν για μια περισσότερο "πνευματική" προσέγγιση στα πράγματα: και (λένε πως) θα ήθελαν μια "πλήρη απαξίωση της σημασίας των χρημάτων". Υποστηρίζουν πως "το να σπας ταμεία σημαίνει πως πουλάς γενικά σε άσχετους, σε τύπους έξω από την κουλτούρα σου". Γι αυτούς η πραγματική απειλή στη rave κουλτούρα δεν είναι μια ποιητική φυλάκιση, αλλά η έστω έμμεση διαφήμιση που κάνουν τα μήντια, γνωστοποιώντας ορισμένα πράγματα σχετικά με το rave σε άσχετες κοινωνικές ομάδες. Έτσι το μείζον θέμα σ' αυτήν την ορθόδοξη άποψη είναι να διαφυλαχτεί η ιδιαίτερη, αποκλειστική ταυτότητα του rave. Κι αυτό εμμέσως απέναντι στον περισσότερο καταναλωτισμό και στο πνεύμα διασκέδασης της νέας Δεξιάς.

Από την άλλη η συντηρητική ηθική και φυσικά η αστυνομία, στη Βρετανία και αλλού (όχι όμως στη Γερμανία όπου η Love Parade εξελίσσεται από χρονιά σε χρονιά σε μείζον πολιτιστικό γεγονός για το Βερολίνο, ή στη Γαλλία) σκανδαλίστηκε με το rave. Στη Βρετανία μια σειρά νομοθεσιών προσπάθησαν να ποινικοποιήσουν πλευρές της rave κουλτούρας, το 1988, το 1990, και σε αποκορύφωμα όλων με την Criminal Justice Act το 1994, που σκόπευε να "εξακαθάρσει" με όλα τα "περιθώρια". Ειδικά για τη rave μουσική απαγόρευε την ακρόαση επαναλαμβανόμενων ρυθμών! Θα έλεγε κανείς πως αν τέτοια πράγματα εξαγριώνουν μια κυβέρνηση, τότε γιατί να μην θεωρείται ριζοσπαστικό ένα νεολαϊστικό ρεύμα που προσπαθεί να καθορίσει τα δικά του βήματα και περιθώρια για διασκέδαση;

Αντιφάσεις; Το εξωτικό "παρθεριστικό κέντρο" (και) των ravers, η Goa, είναι, για να είμαστε ειλικρινείς, μια (παλιά) χίπικη αξιοποίηση της πορτογαλέζικης αποικιοκρατίας στην Ινδία. Η Goa δεν είναι Ibiza - και δεν υπάρχει περίπτωση η "γύρω πραγματικότητα" της εξαθλίωσης να συγκινήσει αυτούς που επιμένουν "πως δεν υπάρχει πραγματικότητα", πιθανότατα για να μην μπουν στο κόπο, έστω, να τρομάξουν απ' αυτήν. Από την άλλη αν η αστυνομία συλλάβει μια 40αριά οργανωτές ενός "παράνομου πάρτυ" μπορεί να μαζευτούν έξω από το αστυνομικό τμήμα μερικές χιλιάδες νεαροί ζητώντας την άμεση απελευθέρωσή τους, όπως έγινε στο Luton. Πού πρέπει να μπουν οι χαρακτηρισμοί του ανταγωνισμού, και κυρίως ποιοί και πώς έχουν τα κότσια να βάζουν τέ-

τους ερ-
τήσεις - ση-
μερα;

Ο underground καταναλωτισμός, έτσι κι αλλιώς, δεν είναι εφεύρεση της rave: ακόμα και στη δεκαετία του '60 οι mods μπορούσαν να ξεδεύουν μισθούς τριών βδομάδων για να αγοράσουν σακάκια με μεγάλα πέτα, και τέλος πάντων ένας mod θα προτιμούσε να μη βγει από το σπίτι το σαββατοκύριακο παρά να εμφανιστεί στη γύρα με ντύσιμο μόδας της περασμένης εβδομάδας. Κατά συνέπεια ο "ειδικός" μικροαστισμός που κυκλοφορεί άνετα στα ρεύματα της πολιτικής της απόλαυσης δεν είναι κάτι καινούργιο, και οπωσδήποτε δεν είναι μόνο rave. Αλλά χωράει άνετα και εκεί.

Βέβαια οι ravers συχνά τονίζουν την ελευθεριακή νοοτροπία των house events, την απόρριψη του παραδοσιακού star system και των καθιερωμένων τρόπων διασκέδασης, το γεγονός πως ένας μέλος της rave μουσικής κυκλοφορεί χωρίς να ξέρει κανείς ποιός την έφτιαξε, την δημιουργικότητα που μπορούν να επιδείξουν οι DJs, τις καταλήψεις (ή καταπατήσεις) που κάνουν για μια νύχτα προκειμένου να κάνουν ένα πάρτυ, και την DIY οργάνωσή τους.

Όλα αυτά ισχύουν, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, ανάλογα με την απόσταση που έχει κάθε rave από το ιδεατό κέντρο της rave κουλτούρας. Και από αυτή την άποψη είναι αλήθεια πως το rave είναι ένας ακόμα κρίκος στη μακρύτερη νεολαϊστική περιπλάνηση, πολιτική μόνο σε τελευταία ανάλυση, των στυλ και του σώματος, τις απόπειρες διαφυγής (από τη δεκαετία του '50 ήδη) από τους παραδοσιακούς τρόπους επιτήρησης του ελεύθερου χρόνου, κι ότι αυτός σήμαινε κάθε φορά. Απόπειρες υλικές, απόπειρες φαντασιωτικές, απόπειρες συμβολικές.

Παρκάρουμε σε κάποιο σημείο όπου υπήρχαν 3000 άνθρωποι μέσα στο σκοτάδι προσπαθώντας να κατέβουν τους βράχους. Μια ομάδα έστησε τα μηχανήματα κάτω από τα φώτα των αυτοκινήτων και το πάρτυ ξεκίνησε. Καθώς άρχισε αργότερα να ξημερώνει, μπορούσε να δεις σιλουέτες ανθρώπων σκαρφαλωμένες στους βράχους να χορεύουν. Και πιά ψηλά υπήρχε ένα φορτηγό σαν στρατιωτικό, με κόκκινο αστέρι στο κέντρο, όπου ένας άντρας κουνούσε ρυθμικά μια σημαία Exodus. Έμοιαζε με αφίσα της εποχής των Σοβιέτ όπου ευτυχιμένοι εργάτες πανηγύριζαν τη νίκη τους πάνω στη καταπίεση. (από περιγραφή ενός πάρτυ του Μάιο του 1995, κάπου στην Αγγλία)

Το ξημέρωμα και το ξενέρωμα θα μπορούσε να είναι άσχημο αν άρχιζε ο βομβαρδισμός των βράχων από κάποιο (άγνωστο...) πυροβολικό. Εν όσω αυτό δε συμβαίνει υπάρχουν όμως για αναδραστικές αναμνήσεις ή και φαντασιώσεις: των Σοβιέτ, στο παράδειγμα.

Η rave κουλτούρα είναι μια τέτοια συλλογική αναδραστική ανάμνηση, σκηνών από τη δεκαετία του '60, χωρίς το βάρος μιας κριτικής θεώρησης των πραγμάτων, της κριτικής θεώρησης που έτσι κι αλλιώς δεν προσφέρει άμεση ανακούφιση στην πραγματικότητα της καθημερινής ζωής και στη σκληρότητα της. Είναι, τηρουμένων των δεδομένων του τέλους του αιώνα, μια δυνατότητα να εξαφανίζεται κανείς, να διαφεύγει προσωρινά, όπως ακριβώς μπορεί (ή θα ήθελε να μπορεί) να το κάνει τα σαββατοκύριακα ή στις διακοπές.

Αυτή είναι μια αλήθεια σεβαστή. Το βάλαμο είναι ανάγκη - δεν θα έλεγα το ίδιο και για το βαλσάμωμα. Με την έννοια πως υπάρχει και μια άλλη αλήθεια, όχι διαφυγής αυτή.

Από τη δεκαετία του '60 ως τώρα έχει κυλήσει πολύ νερό στο αυλάκι, και - σε σχέση με την τότε αθωότητα - μάθαμε κάτι σκληρό αλλά αληθινό: η πραγματικότητα (αυτή από την οποία θέλει ο καθένας να διαφύγει) έχει υπομονή κι επιμονή, έχει αντοχή κι ευλυγισία. Τελικά υπάρχει μια βασική διαφορά ανάμεσα στην επιλογή του να είσαι drop out και στην επιλογή να είσαι διωκόμενος (δηλαδή σε αντιπαράθεση), έστω και μοιάζουν και οι δύο απλά επιλογές. Η πρώτη είναι παθητική, γίνεται εύκολα έξη, και συχνά, με έναν ύπουλο τρόπο, συνθλίβει.

Από την άλλη μεριά θα ήταν ίσως υπερβολικό να απαιτεί κανείς από τη rave τις πολιτικές απαντήσεις (ή τις επίκαιρα ανταγωνιστικές ερωτήσεις) εκεί που πολλοί άλλοι σωπαίνουν, κομπιάζουν, τραυλίζουν... Οι "άλλες" ή οι "μη" πραγματικότητες που παρηγορούν είναι, αν τις δει κανείς λίγο πιο μακριά από κει που τοποθετούν το μύθο τους, επιτηρούμενες περιοχές - και υπάρχουν πολλοί τρόποι επιτήρησης. Το ό,τι αυτό δεν σοκάρει, ούτε προβοκάρει την πιθανότητα διαφυγής είναι ενοχλητικό - για μένα. Αλλά όσο οι μύστες εκείνης ή της άλλης εξόδου δεν μεταναστεύουν οριστικά σε κάποια ερημιά, διακινδυνεύουν πάντα να αποδειχθούν ευάλωτοι απέναντι στο κοινωνικό περιβάλλον τους - κι αυτό είναι ένα ανοικτό στοιχείο.

Απλά, αξιολογώντας τα πράγματα, πρέπει να το θυμόμαστε - και οι ravers επίσης: μια περιγραφή σαν εκείνη πιά πάνω για το πάρτυ δε θα μπορούσε ποτέ να γίνει απ' την ανάποδη ...είχαμε καταλάβει τα υψώματα, ξημέρωνε... είμασταν επιτέλους ελεύθεροι... έμοιαζε σαν πάρτυ του Exodus όπου μεθυσμένοι ravers....
Καμμία σχέση.

Οι φωτογραφίες είναι γοητευτικές, αλλά η πραγματικότητα κάτι σημαντικότερο: διδακτική. Στις αρχές του '94 η γαλλική σοσιαλδημοκρατία προσπάθησε να "περάσει" έναν ακόμα νόμο διατήρησης της εργασίας, τον CIP (συμβόλαιο επαγγελματικής ένταξης). Με το κερασάκι της "καταπολέμησης της ανεργίας" το CIP προέβλεπε για τους νέους μισθούς (κάτω από τα 26) μισθούς χαμηλότερους (στο 80%) από το βασικό. ... (Αυτό κάτι πρέπει να σας θυμίζει.)
Η απάντηση ήταν μια εξέγερση μεγάλης κλίμακας τον Μάρτιο της χρονιάς, σε πολλές γαλλικές πόλεις. Με "σπονδυλιση στήλη" κάποιες δυναμικές φοιτητικές και μαθητικές μειοψηφίες (γιατί εκεί δεν κυκλοφορούν τόσο πολύ οι γελοίες ανταπάτες περί κοινωνικής ανέλιξης που σαπίζουν τα μυαλά στην Ελλάδα...) μια εκρηκτική συμμαχία νέων εργαζόμενων, προλετάρων της μαύρης οικονομίας, μεταναστών τρίτης γενιάς από τις συνοικίες - γκέτο έδωσε και κέρδισε στους δρόμους μια μητροπολιτική μάχη διαρκείας. Ο νόμος τελικά αποσύρθηκε. Ασφαλώς αυτό δεν "έλυσε τα προβλήματα" - ούτε η δυναμική κοινωνική σύνθεση των διαδηλώσεων και των οδομαχιών είχε κάποια συνέχεια. Αλλά υπήρχε στόχος και επιτυχία σ' αυτόν - κά-

καλά εβλνα να μαθαίνουμε

Οι εκκλήσεις του τίποτα

NANTH, 8η ΜΕΡΑ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

...Με την εισαγωγή του CIP το κράτος και τ' αφεντικά δεν έκαναν άλλο από το να ρίξουν λάδι στη φωτιά. Ενισχύουν έτσι την "κοινωνική δυσφορία" που μας περιέβαλε σε λανθάνουσα μορφή εδώ και χρόνια. Οι διαδοχικές κυβερνήσεις "διαχειρίστηκαν" την αθλιότητα και την αγανάκτησή μας, παραμένοντας έτσι στην υπηρεσία μιας εργοδοσίας όλο και πιο αχόρταγης. Τα TUC, CES, RMI (το RMI είναι το "ελάχιστο εισόδημα κοινωνικής ένταξης", ένα μίνιμουμ κοινωνικό επίδομα που "χρηματοδοτεί" την κακοπληρωμένη δουλειά...) οι μαζικές απολύσεις, η εκκαθάριση διάφορων τομέων ... προηγήθηκαν του CIP ρίχνοντας στην αβεβαιότητα ένα όλο και μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού.

Οι σημερινοί αποκλεισμένοι (άστεγοι, γυναίκες, μετανάστες, μαύροι εργάτες...) και οι αυριανοί αποκλεισμένοι (φοιτητές πολλών κατηγοριών, μαθητές λυκείων) πρέπει να δράσουν έτσι ώστε τα συμφέροντά τους να συναντηθούν και ν' αγωνιστούν για το μοίρασμα του πλούτου: να τελειώνουμε με τον καπιταλισμό και την αθλιότητα. Μακριά από τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία πρέπει να αυτοοργανωθούμε μέσα από την αυτονομία και την άμεση δημοκρατία, να οργανώσουμε τοπικά δίκτυα για να δημιουργήσουμε θύλακες πραγματικών αντιστάσεων... και νέες μορφές αλληλεγγύης...

Επιτροπή Προσωρινών και Αλληλέγγυων της Νάντης
25 Μαρτίου '94

τι που για να συμβαίνει δε χωράει τις γαμημένες ανταρσίες, αλλά ελληνικά. Επιπλέον ανέδειξε την δυνατότητα του ταξικού ανταγωνισμού. Είναι τίποτα απ' αυτά που να μας αφορά;
Όλα. Η επαρκής και διαρκής συνείδηση των καιρών - κόντρα στις ιδεολογίες, και στα παραμύθια τους. Οι (οποιοσδήποτε) οργανωτικές υποδομές που επιτρέπουν και διάσχιση και σύγχυση. Κλπ, κλπ.
(Τα αποσπάσματα πάνω και κάτω από προκηρύξεις είναι παρμένα από το περιοδικό Τα Παιδιά της Γαλαρίας, τ. 5, Απριλίου '95)

...Ορισμένοι διαδηλωτές δεν δίνουν δεκάρα για το CIP, έρχονται απλώς για να θουπίσουν εμπορεύματα.... Αυτό συμβαίνει επειδή υπάρχει κοινωνική αθλιότητα, και επειδή η κατανάλωση είναι ένα ψέμα. Απ' την εποχή του Γκαίμπελς ξέρουμε ότι όσο πιο μεγάλο είναι ένα ψέμα τόσο περισσότερες πιθανότητες έχει να γίνει πιστευτό.

Ευτυχώς που υπάρχουν οι "σπάστες": τουλάχιστον προσφέρουν ένα σπέρμα αλήθειας, και επιπλέον, δεν έχουν καμμία αγωνία! Μπορεί να είναι απ' αυτούς τους τυφλοπόντικες των πόλεων, απ' αυτούς τους πανουκλιασμένους μητροπολιτάνους που θα έρθει μια αληθινή απελευθέρωση! Και να μην έρθει κανείς να μου πει ότι όλα αυτά είναι σκέτη άρνηση γιατί το να είναι κανείς θετικός σημαίνει να βρίσκεται χιλιόμετρα μακριά απ' τα κυβερνητικά μέτρα. Έχει να κάνει πολύ περισσότερο με τρόπους ζωής που υιοθετούμε για να κρατήσουμε το κεφάλι (και ίσως και το κορμί ολόκληρο) έξω απ' τα σακάτ.... Και αυτό δεν μπορεί να ειπωθεί μέσα σ' ένα τέταρτο της ώρας με μερικές σκόρπιες λέξεις αραδιασμένες σ' ένα κομμάτι χαρτί.

RATUS URBANUS CASSUS Νάντη, 7 Απριλίου '94

Αν έχει κάτι αξία στα γκράφιτι είναι το λαγόνισμα: με φτηνά και προστά μέσα, σβέλτες γραμμές στις κινήσεις πάνω του χεριού, γεμιστά επιφανείων που δεν "προβλέπονται" για τέτοια δουλειά, μέσα στο μισοσκόταδο, στο ταλιάρισμα για τους πιάτσους ή τους ιδιοκτήτες. Αν αυτά τα βγάλει κανείς στην άκρη, τότε εκείνο που απομένει σαν "έργο" να διεκδικεί "καλλιτεχνική αξία και αναγνώριση" είναι μια μουτζούρα, πολύ πιά ασήμαντη από τα κατορθώματα ενός παιδιού δύο χρονών, και χωρίς καν τη φαντασία του. Μια τεράστια επιθετική μουτζούρα που είναι πολύ πιο στείρα από τα καλλικατ'ζαράκια που φτάνουμε νευρικά στα σχολικά θρανία.

Άρα αυτοί που εννοούν τα γκράφιτι όχι σαν κλεμμένες στιγμές στη μητρόπολη αλλά σαν ...τέχνη, και συμμετέχουν "καλλιτεχνικά" ή "θαυμάζουν τα έργα" σε ...γαλλερί των θεσμών, έστω και στήνονται σε δρόμους, είναι στη καλύτερη ψωνάρες, και στη χειρότερη καραγκιόζηδες. Νομίζουν πως είναι οι Μιχαήλ Άγγελοι του 21ου αιώνα επειδή τους κανακεύουν (φτωχομπινέδικα φυσικά, όπως τους αξίζει). Κάπως έτσι πρέπει να είναι, γιατί καταβάθος δέχονται να ταχογραφηθούν τις εκκλήσεις της κενότητας - του καταναλωτικού χωροχρόνου. Εξηγείται και η ατύληψη που τους οδηγεί να πλακώνουν τα συνθήματα: τα συνθήματα μας είναι (εκτός από άλλα και) αληθεία, ενώ αυτοί είναι η φτηνή "καλλιτεχνική" αστυνομία. Πιο τρικολόρ από τους ασβέστες των συννεργιών του δήμου.

Ξέρουν άραγε αυτοί οι αρουραίοι της αφομοίωσης πως αντιμετωπίζεται η λογοκρισία: Η θα κουβαλάνε την "ελληνοαμερικανική ένωση" και τα μήντια μαζί τους συνέχεια; Δεν αράζουν καλύτερα σε κανά μουσείο, να απολαμβάνουν και το air condition; Και να μη μας τα ζαλιζουν;

DRUG TEST

Τη γνώμη μας για τα drugs δεν την έχουμε πει. Θα το κάνουμε στο μέλλον. Αλλά εδώ το θέμα είναι άλλο. Είναι η δολιότητα. Τα drugs "ανιχνεύονται" στο αίμα, και κυρίως στα ούρα. Με μικροβιολογικές εξετάσεις ρουτίνας. Αυτό δεν το ξέρουν πολλοί "χρήστες", φαίνεται όμως πως αρχίζουν και το χρησιμοποιούν γονείς ή/και εργοδότες. Οι οποίοι κινδυνεύουν αθώς γενικές εξετάσεις, και εν αγνοία των άμεσων ενδιαφερομένων ζητάνε και εξετάσεις για drugs. Με αποτέλεσμα ... καταλαβαίνετε....

Αν νομίζετε λοιπόν πως θα σας φανεί χρήσιμο σημειώστε τα εξής: - στο αίμα, γενικά, οι "ουσίες" δεν ανιχνεύονται εύκολα και αξιόπιστα αν έχουν περάσει 6 ώρες από την τελευταία "χρήση". Ειδικά για περιστασιακούς "χρήστες". Μέσα πάντως σ' αυτές τις 6 ώρες μπορεί να βρεθεί με ακριβεία η ώρα "χρήσης" - από τις συγγενετώσεις στο αίμα. - στα ούρα αντίθετα: η ινδιζή νάναβης ανιχνεύεται ακόμα και 1 βδομάδα μετά (για περιστασιακούς χρήστες) ή και 4 βδομάδες μετά (για χρόνιους)... η κοκαΐνη και οι αμφεταμίνες ανιχνεύονται αξιόπιστα μέχρι 48 ώρες μετά την τελευταία χρήση... τα οπιωδή (ηρωίνη, μορφίνη, οινόπνευμα) μέχρι 4 ημέρες μετά την τελευταία χρήση...

Ειδικά η κοκαΐνη ανιχνεύεται με άλλες εξετάσεις, ακόμα και μετά από πολλούς μήνες στις τρίχες των μαλλιών, έστω κι αν έχει γίνει χρήση μόνο μία φορά. Οι σχετικές διαδικασίες είναι πάντως εξειδικευμένες και ακριβείς. Αυτά. Γιατί ένα η μαλακία του "λιωσίματος", και άλλο το να γίνεται κανείς ρόμπι και θύμα εκβιασμών, χωρίς να ξέρει πως να φυλαχτεί... (Τα στοιχεία είναι από ιατρικά βιβλία του '96)

μουσική προβολή slides θέατρο κυριακή 4 οκτώβρη στο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι περιστερίου...βαλκάνιοι προλετάριοι

Μια ματιά στα άδεια τους βλέμματα αρκεί... Το μόνο που μπορείς να διακρίνεις μέσα στην κενότητα τους, είναι τα ανεξίτηλα σημάδια του φόβου...

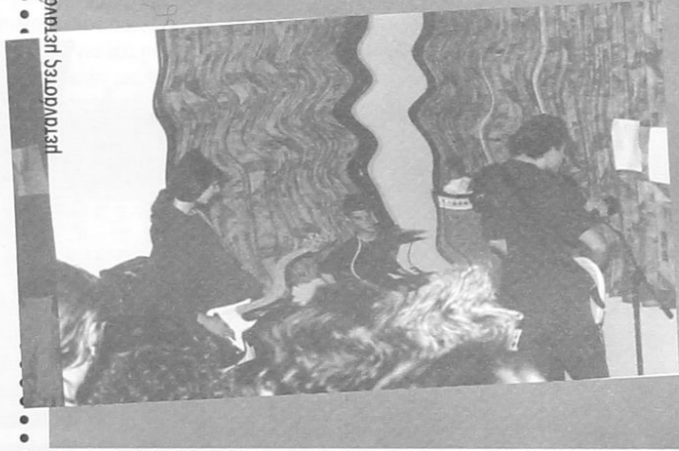
Είναι όλοι τους εθισμένοι σ' αυτόν. Είναι η μόνη πραγματικότητα που γνωρίζουν. Φοβούνται να μιλήσουν, να κοιτάξουν, ν' αναπνεύσουν, να ζήσουν...Γι' αυτό μας μισούν...

Το μίσος είναι για όλους τους η μόνη ελπίδα για να ξεμυτίσουν από το καρβούκι τους.

Το μίσος τους ενάντια σε όλους εμάς που ούτε είμαστε, ούτε και θέλουμε να καταστήσουμε σαν κι αυτούς, είναι η τελευταία τους και μοναδική ευκαιρία να νιώσουν τι σημαίνει συναισθημα. Αλλά είναι τόσο θρασύδειλοι που ούτε γι' αυτό είναι πια ικανοί...

τα πόδια παραλύουν η ανάσα τρεμοσβήνει το βλέμμα απλανές εικόνα της i. v. φάντασμα αλλότριο, σάροτο παντού παρανοείται του φόβου μπάσταρδο παιδί της μοναξιάς μωρό

μετανάστες

πόρτες παράθυρα κλειστά ρολά κατεβασμένα η πόλη κυριεύεται ο εχθρός προ των πυλών κορμιά σε αποσύνθεση κατάσταση υστερίας μικροαστοί σαπίζουν με νιώθουν ασφαλείς ο φόβος ήταν η αρχή ο φόβος και το τέλος εύθυμος επικήδειος φωνές μεταναστών

ουδέν νεώτερον από τον FTSE/ASE - 20

Με το θάρρος της (όχι και μαγικής, πάντως) σχετικής "πρόβλεψης" για την "κρίση των χρηματιστηρίων" - και όχι μόνο - επανερχόμαστε... Για να επιμεινουμε πως αυτή η ιστορία θα καθορίσει τις ζωές μας, άμεσα και στο κοντινό μέλλον, πολύ περισσότερο από ό,τι υποθέτει κανείς απλοϊκά. Και πολύ περισσότερο οριακά...

Και' αρχην οποιαδήποτε "δύσωση" από οποιοδήποτε "ειδικό" στην Ελλάδα, με πρώτους και καλύτερους τους πολιτικούς, δεν αξίζει περισσότερο από τις ποδές τους. Ξέρουν, κι έχουν κάθε λόγο να κρύνουν, πως η κατάρρευση δεν είναι αποκλειστικά χρηματιστηριακή. Ούτε καν διαχωρισμένα νομοματική. Είναι οριακή κρίση της κερδοφορίας των αφεντικών και των κοινωνικών τους συμμάχων. Γι αυτό δεν ξέρουν από που να την πιάσουν: τα κόλπα έχουν τελειώσει.

Που και που τους ξεφεύγει η μοφή αλήθεια, όταν παραδέχονται πως υπάρχει "υποκατανάλωση". Βυνοούν πως τα εμπορεύματα / σκατά, αν και έχουν θαυμάσιες, δεν καταναλώνονται στην έκταση που θα έπρεπε - που θα έπρεπε για να είναι το κέρδος τους σταθερό ή/και ανοδικό. Αλλά αυτό λέγεται (αυτο-αναφορικά για το κεφάλαιο) κρίση υπερπαραγωγής. Και πολύ απλά είναι το πρόβλημα της ταξικής κυριαρχίας τους. Ίσα ίσα να το θέλουν δεν μπορούν να ξεφύγουν από τον φαύλο κύκλο του καπιταλισμού: "συμπίεζον το κόστος της εργασίας", ενώ ή εκεί, για να κρατάνε τα κέρδη τους ψηλά, όμως έτσι περιορίζουν την "καταναλωτική δύναμη", την πραγματική ζήτηση... Το ότι προσπάθησαν να ξεφύγουν στον ουρανό των χρηματιστηρίων ήταν "λογικό" όσο ο καπιταλισμός, και "αναγκαίο" όσο η ηθική του κέρδους. Αλλά ήταν μια έξοδος απελπισίας, τη στιγμή που για να είναι το ποσοστό κέρδους "αξιόλογο" έφτασαν να καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες έχουν ξεπεράσει το 1 τρισε! Τα ίδια και χειρότερα γίνονται παντού στις αναπτυσσόμενες καπιταλιστικά κοινωνίες. Αυτό είναι ένας δυναμίτης ακόμα στα θεμέλια των τραπεζών, και στη συνέχεια όλου του εμπορίου και της καπιταλιστικής παραγωγής: κινδυνεύουν να καταρρεύσουν σαν χάρτινος πύργος, ακόμα περισσότερο απ' ότι καταρρέουν ήδη.

Οι επιλογές των νεοφιλελευθέρων θα εγκαταλειφθούν τώρα άρον άρον - και οπωσδήποτε θα "μετριαστούν" - χάρη και στην "πολυτέλεια" ότι σε πολλά μητροπολιτικά κράτη κυβερνούν σοσιαλδημοκράτες. Προσέχεται πως οι μέγχοι της οικονομίας ζαναθμούνται του Κένυς. Βασικά θα αναγκαστούν να επιχειρήσουν μια απομίμηση του New Deal: τόνωση της "εσωτερικής" ζήτησης μέσω κάποιων "ευνοϊκών" για ορισμένες κατηγορίες εργαζόμενων ρυθμίσεων της αγοράς εργασίας (Zsaw), και μέσα επίσης από αύξηση των κρατικών δαπανών. Αλλά ταυτόχρονα πολλοί "γίγαντες" της οικονομίας έχουν γονατίσει, και προχωρούν μανιακά σε καινούργιες απολύσεις. Και επειδή η κλίμακα είναι πράγματι παγκόσμια, υπάρχουν ήδη περιοχές του πλανήτη (όπως η ζούγκλα της νοτιοανατολικής ασίας, εκεί που ευδοκίμοσαν κάποτε οι περιφημοί "τιγρεις") που η ανεργία έχει διπλασιαστεί μέσα σε λιγότερο από χρόνο. Ξυπλέουν: τί είναι "εσωτερική ζήτηση" σ' έναν global καπιταλισμό;

Δεκά και ανόρεχτα εν' αλήθεια οι διασώσεις της παγκοσμιοποίησης (που δεν είναι πάντως κανα πρωτοφανές φαινόμενο, κάποτε άλλοτε λεγόταν ιμπεριαλισμός, αποικιοκρατία, κλπ) αλληθωρίζουν στην επαναεθνοποίηση, έστω εν μέρει, των οικονομιών και των αγορών. Κάτι τέτοιο είναι πράγματι "λογικό", αλλά μόνο στη λογική ο σάου εαυτών σωθίω ανάμεσα σε "επαναεθνοποιούμενες" συμμαχίες των αφεντικών. Ξίγουρα αυτό δεν σημαίνει "πολιτική αναγνώριση" / ακύρωση του ταξικού ανταγωνισμού" που ήταν η βασική ιδέα του Κένυς. Ο οποίος, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, αναγνωρίστηκε μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, όχι επειδή η θεωρία του έλυσε μόνο το "πρόβλημα της κερδοφορίας", αλλά επειδή αντιμετώπιζε ταυτόχρονα το πολύ οξύτερο "πρόβλημα" της εργατικής απειλής.

Αλλά τώρα η επαναεθνοποίηση είναι για το προλεταριάτο συνολικά όχι η αναγνώριση κάποιων νέων δικαιωμάτων, αλλά το "πίσω ρέμα" της παροιμίας "μπρος βαθύ και πίσω...". Επειδή εκείνο που γίνεται επιτακτικότερο κάθε μέρα, κάθε ώρα για τα αφεντικά είναι να μειώσουν τις γαστρώρες τους φορτώνοντας τις στους ανταγωνιστές τους η επαναεθνοποίηση είναι ουσιαστικά μια πολιτική ρύθμιση προετοιμασίας του εμφυλίου ανάμεσά τους. Και φυσικά, έναντι κάποιων φίγκουλων στο "εσωτερικό" που θα επιτρέψουν στην "εσωτερική ζήτηση" να διατηρηθεί σε ένα επίπεδο για να ολοκληρωθεί "εσωτερικά" η καπιταλιστική αναδιάρθρωση στα "δυναμικότερα κράτη", αυτό που θα μας ζητηθεί παντού είναι οι απόλυτες "εσωτερικές εθνικές συνοχές".

Δεν υποστηρίζουμε πως η ιστορία επαναλαμβάνεται, όμως αν υπάρχει φαντασία στην εξουσία αυτή αφορά "λεπτομέρειες". Το ότι η ανάμνηση του 1929 στοιχειώνει σε διάφορες αναλύσεις έχει κάποια αξία. Ο προξενισμός της κρίσης υπερπαραγωγής είναι το σήμα του ορίου για την (οικονομική) επέκταση που είναι ικανά να κάνουν και να εκμεταλλευτούν τα πλέον "αναπτυσσόμενα" αφεντικά. Όταν το καμπανάκι κτυπήσει, κι όταν τα όρια φανούν τόσο καθαρά όπως εδώ και ένα χρόνο, η λύση δεν είναι η επιστροφή - στο - περιορισμένο - "εσωτερικό" της μιας ή της άλλης αγοράς. Κάτι τέτοιο το πολύ πολύ πολύ να προστατεύει τις "αναπτυσσόμενες" αγορές (που είναι "αναπτυσσόμενες" και στην πολιτική διεύθυνση) των μητροπόλεων από μια απότομη και εκτός ελέγχου μαζική δόξηση του ταξικού ανταγωνισμού. Η λύση ένα μόνο όνομα έχει, και εδώ δεν χωράει φαντασία: καταστροφή.

Για να ζαναπάρι μπροστά η κερδοφορία των αφεντικών συνολικά, πρέπει (απαλλαγμένες από περιττούς περιορισμούς) να έχουν η παραγωγή και η κατανάλωση ελεύθερο χώρο και χρόνο. Θα δείξουμε σε επόμενη ευκαιρία αν αυτή τη στιγμή ακόμα και (κυρίως αυτές) οι "αγορές αιχμής" είναι μπουκωμένες: από τη μια λόγω υπερπαραγωγής, από την άλλη λόγω ήθικων και πολιτιστικών περιορισμών που αλλάζουν πολύ αργά - και άρα αντικερδοφόρα - αν δεν τους επιβληθούν "σοκ". Γενικά πάντως το "ξεμυδίσμα" σημαίνει καταστροφές, απαξιώσεις κλίμακας. Και όχι μερεμέτια.

Θα ευχόμασταν να κάνουμε λάθος, αλλά φοβόμαστε πως αυτή η ιστορία θα περάσει από το πετόι μας με μια βία που είχε ξεχαστεί για πολλές δεκαετίες στον "ώρμιο" καπιταλισμό. Από μια άποψη κάτι τέτοιο δεν πρέπει να μας εκπλήσει: αυτή η βία δεν έπαψε ποτέ να ασκείται άμεσα και ωμά λίγο μακριά μας.

Επιμεινουμε και σαν καλούμε να θεωρήσετε σαν το πλέον επίγειο ζήτημα την πλήρη και διαυγέστερη συνείδηση του τί συμβαίνει, χωρίς παραχωρήσεις. Αυτή είναι η μόνη αξία λόγω προϋπόθεσης για οποιαδήποτε αντίσταση. Η εποχή που ήδη ζούμε δεν "θυμίζει" σε τίποτα την προηγούμενη δεκαετία. Και το να καταλάβουμε έγκαιρα είναι ζήτημα ζωής ή θανάτου.

Μικρές ιστορίες

ΜΥΘΩ

Μύθω: αυτό το ρήμα μοιάζει να μη (σας) λείπει τίποτα... Είναι μήπως ανιγηματικό; Ή κρατάει το στόμα του κλειστό; Το δεύτερο: κατ'αρχήν από μια ρίζα μύ που κάποτε αναπαρίστανε τον ήχο που αντιπεί στη στοματική κοιλότητα διαφεύγοντας από σφιχτά κλεισμένα κείλη. Με μια απόκρυψη λήψης ή ανασταναγμού, που ακούγεται μισός απ' τη μύτη και μισός από το σφραγισμένο στόμα.

Κι από κει γεννήθηκε ο πρώτος μυς - η σφιγγμένη σάρκα. Το ποντίκι, για το οποίο δεν ξέρουμε αν έκανε τα πρώτα του βήματα σε χωράφι, σε υπόνομο, ή σε γυμναστήριο. Τα τελευταία του βήματα ωστόσο εκεί τα κάνει πιά: μυώδης δεν είναι ο σαπισμένος από τον καιρό που σέρνει πάνω του μια φαμίλια αρουραίων, ούτε ο ποντικομουρής - αλλά ο σφιχτόδαρκος, που με εμπέλεια ταιξίζει τα ποντίκια του - σαν τρωκτικά των σκέψεών του.

Καμμιά σκέψη δεν έχουν πάντως αυτοί οι τύποι με το μύ. Γιατί το ρήμα αποδίδει τελικά κλεισίμο μεν, αλλά διαφορετικό. Ας πούμε: εκείνο των βλεφάρων. Και νάσου η μυωπία και ο μυώπας. Αυτή η γκρμιάσα των ματιών που βοηθάει, όσο βοηθάει, την μακρινή όραση, καθαρίζοντας κάπως τα πολλαπλά θολά είδωλα. Σφίξιμο του ματιού: το σύμπτωμα, η διορθωτική πράξη, σαν το όνομα του προβλήματος. Μέχρι που ο μυώπας έφτασε να σημαίνει μεταφορικά τον "κοντόφθαλμο". Ωστε αν ακούσετε πως οι μυώδεις είναι μυώπες αυτό μπορεί και να σημαίνει πως τα ποντίκια ξεκλείωσαν τον ορίζοντα...

Άστειο αυτό το λογοπαίγιο, αλλά εμπιρπεται. Κάποτε γίνονταν άλλα: μυωπία ήταν το όνομα της φωλιάς των ποντικών. Και - αποκτώντας την ηθικολογική χροιά των συντηρητικών - έφτανε να σημαίνει το μουνί της πουτάνας! Τι σύμπτωση: οι ηθικολόγους του μακρινού παρελθόντος διέβλεψαν - σε βάρος βεβαίως της πρόνης, που τόσα ακόμα έχει σκόσει - ποιά είναι το ποντίκι των ποντικών, το πρότυπο σα να λέμε του μυώδους σώματος. Για να παρηγορήσουν το άδύνατο γαμήσι σπάνονται τελικά τα αρσενικά προποντίκια...

Άμεσα συγγενικό και το μύζω - ή μυζώ. Κάποτε εννοούσε το ψιθύρισμα, τα λόγια που σέρνονται προσεκτικά, συνομιτικά, εμπιστευτικά, τρυφερά, από σφιγγμένες σιαγόνες. Μα ύστερα άγνωστο πότε, ας βρουν οι αρχαιολόγοι το πώς και το γιατί, στην ίδια λέξη άλλαξε η φορά της ροής: αυτό το νέο μυζώ δεν κυκλοφορεί τώρα μόνο του, αλλά με ένα απο/ μπροστά του. Απομυζώ - ρουφάω δηλαδή, με σφιγγμένα τα κείλη. Κρυφά, συνομιτικά, και όχι τρυφερά πλέον: στην αντιστροφή πάνω της κίνησης των σφιγγμένων κειλιών έμεινε μόνο η κακία.

Και νατν τώρα την αναπάντεχη συγγένεια, την έκπληξη: η ίδια καταγωγή με ποντίκια και δυσκολίες της όρασης για το μυστήριο και τον μυστη. Φυσικά και για το μυστικό. Τι γίνεται εδώ;

Ό,τι και να γίνεται τίποτα δεν ξέρουμε... Αυτό που είναι μυστήριο (κι εδώ πρέπει να θυμηθούμε τα μυστήρια σαν τελετουργίες) δεν θα μιληθεί ποτέ. Θα μείνει πίσω από σφιγγμένα κείλη, να αντιπεί τις σκέψεις και τις εμπειρίες - αλλά όχι να κοινωνεί. Ωστόσο: το μυστήριο είναι σε κάποιους γνωστό - δεν είναι η παντελής άγνοια που το χαρακτηρίζει.

Ανάλογα είναι πλεονασμός το "εφτασφράγιστο" του μυστικού: το μυστικό έχει μόνο μια σφραγίδα, τη σιωπή του, κι αυτή είναι αρκετή. Είναι αρκετή σα σημάδι του, αν μπορεί κανείς να το αναγνωρίσει, και σαν κλειδαριά - αν κάποιος προσπαθήσει να την παραβιάσει.

Η ίδια η σιωπή είναι συχνά μυστηριώδης. Θα συμφωνήσει ο καθένας πρόχειρα σ' αυτό επειδή υπάρχει συνθησιμένη η περιέργεια πως πίσω από κάθε σιωπή "κάτι κρύβεται". Δεν εννοούμε πάντως αυτό: η σιωπή είναι μυστηριώδης σαν μια τέχνη - μια τέχνη της έκφρασης, και εν τέλει της κοινωνίας, που δεν μεταδίδεται από στόμα σε στόμα. Γιατί χορεύει, σαν κάποιος πόνος αγκαλιάς, και τον ήρεμη αυτογνωσία του. Σα στρείδι με το μαργαριτάρι του: το μύ κάποτε σήμαινε επίσης κι αυτό το είδος κλεισίματος...

ΛΕΞΕΙΣ ΤΩΝ ΔΕΞΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΣΧΕΡΩΝ

Μυαλά κομμένα - για κορμιά καμμένα

Ο αθλητισμός αγαπάει το κοινό του, και το κοινό του αθλητισμού του. Στ' αλάια αυτού του θαυμάσιου ιδεώδους το νερό κυλάει πολύ, και γρήγορα. Τόσο γρήγορα ώστε (δεν είναι τίποτα "περιθωριακό" σαν ε-λόγιό μας, αλλά - προσέξτε το) ένας απολογητής των σπορ του διαμετρήματος Φίλιππος Συρίγος να γράφει πολύ πρόσφατα: λέμε στη νεολαία να ασχολείται με τον αθλητικό για να ξεφύγει απ' τα ναρκοστία. Μα ο αθλητισμός είναι χειρότερη αρρώστια.

Ποιά λοιπόν (και πώς;) υγιές σώμα μπορεί να γίνει "αντικείμενο θαυμασμού" από τα αρσενικά των φαξ, των υπολογιστών, των κινητών, των internet, των πωλήσεων, των διασκέψεων, των μήνιμα, των βγαίνον απ' τα ρούχα τους. Οι αφορμές περισσεύουν, τα γεγονότα το ίδιο: αλλά η συνδεδεμένη τους ύλη, το ταμάνο του αθλητισμού, σπάνια επιδεικνύεται: ο αθλητισμός αλλάζει το κοινό του, και το κοινό τον αθλητισμό του. Γιατί άλλο πράγμα το "υγιές σώμα του υγειούς πνεύματος" σαν η ιδεολογία ενός κόσμου κυρίως σωματικής εργασίας / κόπωσης, κι άλλο ο μετασχηματισμός της σε καθαυώς κυρίως διανοητικής παρ'αγωγής / νοηδότηας.

Καμμιά σχέση με τα μεσοκλαυροσημάτα περί "εμπορευματοποίησης των αθλητικών ιδεωδών": τα ιδεώδη, οι ιδεολογίες, του αθλητισμού συμπεριλαμβανομένου, ήταν πάντα το σκληρό νόμισμα των κοινωνικών ανταλλαγών εξουσίας... Τί πάει να πει διάβολο το αγνό "να κερδίζει ο καλύτερος"; Καλύτερος πού; Με ποιά κριτήριο; Και γιατί να "κερδίζει" αυτός; Όχι λοιπόν, δε φταίει το εμπόριο, το οποίο εξάλλου ελάχιστο ("περιθωριακό") εχθρευόμαστε. Απλούστατα: η καπιτάλ - κοινωνική αναδιάρθρωση σημαίνει αλλαγές στους επιθυμητούς άθλους. Κατά συνέπεια αλλάζει το φύλ-αθλο κοινό. Οι θεατές - τηλεθεατές στη πλειοψηφία τους, ακόμα κι όταν βρίσκονται στις κερκίδες - γεμίζουν από τους φύλ-άθλους (και φύλ-άθλους) ενός "νέου ανθρώπινου είδους": των αρσενικών επίπλων γραφείου. Εννοούμε τη μάζα των μυθωτών των τριτογενή τομέα, το νέο - νέο - μικροαστικό στρατό των μητροπόλεων, που κιάτου επι-

τέλους πρόπει να αναστενάζει, εφόσον στη "δουλειά μας χαμογέλαμε". Αυτή η μάζα είναι που ανακάλυψε πρόσφατα (στην Ελλάδα...) την "κοινωνικότητα" των σπορ, και φωναζει ακατάσχετα από τα γραφεία, τα μαγαζιά μέχρι τα χάρτινα και τα ηλεκτρονικά μπε περί ομάδων, γρηδέων κλπ. αθλητικοποιώντας τις κακοχημένες μιλακές της. Κάνοντάς τις άθλο. Ποιά λοιπόν (και πώς;) υγιές σώμα μπορεί να γίνει "αντικείμενο θαυμασμού" από τα αρσενικά των φαξ, των υπολογιστών, των κινητών, των internet, των πωλήσεων, των διασκέψεων, των μήνιμα, των βγαίνον απ' τα ρούχα τους. Οι αφορμές περισσεύουν, τα γεγονότα το ίδιο: αλλά η συνδεδεμένη τους ύλη, το ταμάνο του αθλητισμού, σπάνια επιδεικνύεται: ο αθλητισμός αλλάζει το κοινό του, και το κοινό τον αθλητισμό του. Γιατί άλλο πράγμα το "υγιές σώμα του υγειούς πνεύματος" σαν η ιδεολογία ενός κόσμου κυρίως σωματικής εργασίας / κόπωσης, κι άλλο ο μετασχηματισμός της σε καθαυώς κυρίως διανοητικής παρ'αγωγής / νοηδότηας.

Καμμιά σχέση με τα μεσοκλαυροσημάτα περί "εμπορευματοποίησης των αθλητικών ιδεωδών": τα ιδεώδη, οι ιδεολογίες, του αθλητισμού συμπεριλαμβανομένου, ήταν πάντα το σκληρό νόμισμα των κοινωνικών ανταλλαγών εξουσίας... Τί πάει να πει διάβολο το αγνό "να κερδίζει ο καλύτερος"; Καλύτερος πού; Με ποιά κριτήριο; Και γιατί να "κερδίζει" αυτός; Όχι λοιπόν, δε φταίει το εμπόριο, το οποίο εξάλλου ελάχιστο ("περιθωριακό") εχθρευόμαστε. Απλούστατα: η καπιτάλ - κοινωνική αναδιάρθρωση σημαίνει αλλαγές στους επιθυμητούς άθλους. Κατά συνέπεια αλλάζει το φύλ-αθλο κοινό. Οι θεατές - τηλεθεατές στη πλειοψηφία τους, ακόμα κι όταν βρίσκονται στις κερκίδες - γεμίζουν από τους φύλ-άθλους (και φύλ-άθλους) ενός "νέου ανθρώπινου είδους": των αρσενικών επίπλων γραφείου. Εννοούμε τη μάζα των μυθωτών των τριτογενή τομέα, το νέο - νέο - μικροαστικό στρατό των μητροπόλεων, που κιάτου επι-

Ετσι δεν είναι κίριε Μαραντόνα;

είναι 15 στα 16 μένει σε κάλιο από τα προάστια του Σεράγεβο λέει πως είναι τυχερή που ζει επειδή πριν τρία χρόνια ήταν πιο πολύ αγοροκόριτσο λέει πως επειδή ήταν μόνο 12 τότε μπορεί και να τη γλύτωσε δε θέλει όμως να λέει περισσότερα γι' αυτό, φέτος δε θα ερωτευτεί θα βάλει μόνο μια τούφα απ' τα μαλλιά της κίτρινη μια γλέβα μίσους στο όμορφο κεφάλι της

- όλο το πρόγραμμα για χατίρι της για χατίρι των σκιών στο βλέμμα της.

Κόκκινο, βαθύ κόκκινο, μα όχι ηλιοθαύματα...

Τον Σεπτέμβρη εκείνο το κρύο έπεσε απότομα και βαρύ. Ο κόσμος ήταν εντελώς απροετοίμος γι' αυτή τη ξαφνική αλλαγή: οι πόροι των επιδερμίδων έσκααν ακόμα ανοικτοί από τις καλοκαιρινές άδειες, τα μάλλινα κουζούρευσαν στις ναφταλίνες, και τα μυαλά, εκείνα ακόμα περισσότερο, σε θερμική προέκταση.

Μα εκεί που το κακό μέτρησησ αμέσως ήταν σε κάμψεις δημόσιες υπηρεσίες. Οι τροχονόμοι τη πρώτη μέρα έσφυξαν τα δόντια πάνω στις σφυρίκτρες στη διώρη θάρδια τους - τη δεύτερη όμως ξεκοκκάλιασαν στις διαταυρώσεις με τα κοτομάνικα φιλαφίλα και τραβήκτικα όπου υπήρχε ανάγκη, σε σποές, καφενάια, μαγαζιά, αφίνοντας το κέντρο της πρωτεύουσας αδέσποτο, στο χάος. Οι φαντάροι στα σύνορα απ' την άλλη, δε περίμεναν καν τόσο. Παράτησαν σκοπιές και αγγαρείες, μαζεύτηκαν στους θάλαμους όλοι μαζί, και δεν έβγαζαν από εκεί ούτε για κατούρημα που λείει ο λόγος. Μόνο έβριζαν ασταμάτητα αξιωματικούς, υπουργούς, πατριδες, χριστούς και πανηγίες.

Ήταν φανερό: ο κεντρικός προγραμματισμός, υπεύθυνος για τόσο ευαίσθητα πόστα (και για τέτοιο ευαίσθητο θέμα) που προέβλεπε τη διανομή των χειμερινών στολών για τα τέλη Οκτώβρη είχε πέσει έξω, παταγωδώς. Σχεδόν δύο μήνες. Και το χειρότερο ήταν πως η μία και μοναδική φάμπρικα που είχε κλείσει εδώ και κοντά έναν αιώνα αυτή την εργολαβία είχε πέσει κι αυτή έξω. Τι να σου κάνει ο στρατηγικός συνεργάτης όταν κοτζαμ κράτος με τις μετρεωλογικές του υπηρεσίες πιάνεται στον ύπνο; Και να ήθελε ο προμηθευτής του δημοσίου δεν προλάβαινε να μπαλώσει τη κατάσταση. Δεν είχε χέρια, αλλά κυρίως δεν είχε μηχανές να βγάλει τη παραγωγή σε δύο μέρες αντί για δύο μήνες.

Μπροστά στον κίνδυνο και το ρεζιλίκι η διοίκηση αντέδρασε ακαριαία: έδωσε παραγγελίες άρον άρον σε μοδίστρες και φασουνάδικα, όπου υπήρχε επαγγελματικό γαζί. Η κατάσταση θα γίνει τραγική προειδοποίησε ο αρμόδιος υπουργός αν ένα μέρος της χώρας δεν αρχίσει να δουλεύει φιλότιμα για τις στολές των δημόσιων υπηρεσιών του έθνους.

Το είπε και έγινε - ήταν και το φιλότιμο στη μέση. Αλλά χωρίς ακριβή σχέδια, και ακόμα χωρίς καν σχέδια - έτσι, από μυή-μης, ό,τι θυμόταν ο καθένας: απ' το σχολείο, από συγγενείς, από σπουδύποτε. Και χωρίς τα κατάλληλα υλικά. Ό,τι θρικότα.

Στις συσκευασίες πάλι, για τη διανομή, άλλος υταλός. Κατά τη κρίση του κάθε πακετά, και κατά την τυχασιότητα των πραγμάτων που παραλάμβανε. Αλλά η βιασύνη ήταν θεμπί - μπρος στον πόνο από τη παγωνιά τί να θέλουνε τα κάλλη;

Οι πρώτες παρτίδες κυκλοφόρησαν και μοιράστηκαν δείγματα διηληπτικά, δηλαδή με μέσο, όπως πάντα. Ήταν κούροκομμένες, κακοραμμένες, άσχετες. Αναμενόμενο. Αλλά τί ήταν αυτό; Πυροσθέτες (τους αναγνώριζες τουλάχιστον από τα οχήματά τους) με διπλές και τριπλές ιατρικές μπλούζες, άλλες άσπρες κι άλλες πράσινες, σε περίπολα φρενοκόμων. Αστυνομικοί και ζητάδες με ασεία κολλάν βατρακανθρώπων, να φαρεύουν παράβασεις μια όρθια παράβαση ο καθένας τους. Οδηγοί λεωφορείων με μπλουζίνι φουσανιές - τουλάχιστον ήταν βοήλικες στο κάθισμα. Κι ύστερα το άλλο: μια μεγάλη εταιρεία ταχυμεταφορών είχε προσφέρει δωρεάν (δωρεάν διαφήμιση δηλαδή...) ένα μέρος από το στοκ των στολών του προσωπικού της - έβλεπες λοιπόν σιδηροδρομικούς και αεροσυνδοδούς με πολύ στενά ή πολύ φαρδιά καφεπράσινα μπουφάν, όλα με τον λογότυπο QPS στη πλάτη - κι από κάτω φόρμες υδραυλικών με τούσες από δαντέλλα, κι κουβέρτες ραμμένες σε στύλ παντελονιών παραλλαγής.

Εκείνο που με τρόμαξε ήταν τό πόσοι τελικά φορούσαν στολές του κανονικό καιρο. Ξέρεις - το μάτι συνηθίζει και το μυαλό αφομοιώνει αυτές τις σκόρπιες, διάχυτες ένα γύρω εξαρτήσεις, επαγγελματικά αναγκαίες τάχα. Αλλά με την αναμπουμπούλα το παράταιρο των βιαστικών χειμερινών αφιέσεων τόνισε ξαφνικά και πολύ έντονα, απ' την ανάποδη, τις προηγουμένες συμβάσεις.

Οι πρώτες εντυπώσεις γενικά ήταν αμήχανες. Αλλά το γελοίο του πράγματος ήταν, τουλάχιστον, πρακτικότερο απ' το τίποτα. Ύστερα, καθώς αυτός ο πρόωρος χειμώνας έκανε μόνιμη και ανιψίτη από κάθε ελπίδα την ατελειωτη μοντάδα και τις τακτικές πυκνές βροχές του, καθώς δηλαδή η μελαγχολία πήγε κι εγκαταστάθηκε κανονικά στις ράθυμες διαθέσεις ακόμα και των πιο αισιόδοξων, αυτό το παρδαλό κολλάζ στολών έγινε το μόνο ενδιαφέρον θέμα συζητήσεων στις πόλεις. Έβγαζε γέλιο, γέλιο όχι ειρωνικό αλλά μουδιασμένο, μια κάπως θασιβική συγκατάθεση στο ανέφικτο.

Ήτανε κιόλας μόδα.

Στις αρχές του Οκτώβρη τα κρούσματα στις μεγάλες πρώτα πόλεις δεν αφορούσαν πιά μονάχα στο δημόσιο τομέα. Ενώσω ακόμα αυτός λαχανιασμένος, έχοντας επιστρατεύσει κάθε επαγγελματικό βελόνι και κάθε τετραγωνικό διαθέσιμου πανιού δεν είχε καταφέρει

να καλύψει ούτε το 30% των αναγκών (με αποτέλεσμα, αυτονόμο, το άλλο 70% των υπαλλήλων του να αρνείται να δουλέψει), το ζήτημα πέρασε στον οικιακό σχεδιασμό. Το καινούργιο χειμερινό λουκ, ζαλισμένο από την ασυνήθιστη κακοκαιρία, και μην έχοντας άλλο να ζηλέψει από το ίδιο το πελόγωμα του κόσμου, πρότεινε στολές. Στολές και συνδυασμούς στολών. Ψευτομεταλλικοί θώρακες - σακκία από φελό υτιμένο με αλουμινοχάρτο, σε με παντελόνι παραλλαγής ασπρόμαυρο και παράσημα ναυάρχου του περασμένου αιώνα: σκούρα αμπέκωνα πυροσβεστών με διασημικές πιτζάμες και τσαρούκια για τελειώμα: μάρσκες χειρουργείου (που τώρα προστάτευαν δίπην απ' την παγωνιά) με κράνη του καναδέζικου στρατού και κομμένα βατρακοπέδιλα στα πόδια: βαριά φωτογραφικά γιλέκα με τα τσεπάκια γεμάτα ψιλοκομμένες κερματίδες για μόνωση, πάνω από διπλές φόρμες καρτά, και στο κεφάλι περικεφαλαίες με καίτη: κάπες δικαστών, κασκόλ αθλητικών ομάδων στο λαιμό αλλά και στη μέση για ζώνες, τσίγκινες ποιμαντορικές ράβδι στο χέρι και κάτω παπούτσια καλλιτεχνικού πατινάζ... οι δρόμοι, μουτοί, γλυνοτροί, φαίνονταν πασαρέλες ενός πρώιμου καρναβαλιού.

Υπήρχε βέβαια κάτι σαν κοινός τόπος: οι στολές των σωμάτων ασφαλείας. Μπορούσες να τις δεις φορεμένες μαζί με περικάρπια δέριων, γόβες σπιτόλε (άλλη εμμονή αυτή) ή ελεφαντοπόνοια της νικε, γουνακία αρεοαγνίτη και καπέλλα αμερικανών πιτσιλίκων - ή καλημαύκια. Αλλά ήταν τακτικά κομμάτια, σχεδόν βασικά, εδώ ή εκεί, το πάνω ή το κάτω - ίσως επειδή ο απελπισμένος ιδιώτης εργολάβος έσπρωχνε τον κόπο του στην αγορά όταν είδε πως οι κανονικοί του πελάτες είχαν κουστωλοβυτεί. Ένα ήταν το σίγουρο: με την απειλή ή το πρόσχημα του καιρού όλα τα ρούχα των προηγουμένων χειμώνων μπήκαν στην άκρη, ή δεν βγήκαν ποτέ απ' τα πατάκια, εξαφανιστηκαν πάντως κάτω από το φρένισμα των στολών σε λιγότερο από δύο βδομάδες. Ακόμα και στα μαγαζιά δεν έβρισκες τίποτα άλλο από εξαρτήματα, αξεσουάρ που κάτι σου θυμίζουν. Σα να είχε ανοίξει μαζί με τους ουρανοί και κάποια κρυφή αποθήκη, κάποιο αραχνασμένο μουσείο της ιστορίας της ομοιομορφίας.

Προς το τέλος του μήνα κιόταε σχεδόν κάθε δεύτερη μέρα. Ήταν μια σκληρή δοκιμασία για μια χώρα που δεν είχε συνηθίσει τέτοιες δυσάρεστες εκπλήξεις. Στα σύνορα το κρύο ήταν αφόρητο, οι φαντάροι ανένδοτοι, η απειθαρχία γενική. Κόσμος έμεινε και έβγαζε από πάνω, άλλοι έφρεναν για θερμότερα κλιμάτια, κι άλλοι, οι γειτόνες, έρχονταν από περιέργεια για το κακό.

Οι μηχανικοί του στρατεύματος κλήθηκαν τότε παραμονή της εθνικής επετείου να δώσουν λύση. Έφτιαξαν ένα βαρύ αλλά εντυπωσιακό στρατανταριστό κουστούμι, με προσαρμοσμένα επάνω του ένα πολυθόλο και μια νάρκη - είχαν πως έτσι θα μπορεί κανείς να σκοτώνει ή να πεθαίνει χωρίς να βγάσει τα χέρια του στον πάγο. Ήταν κάτι σα χιτώνιο - θωράκιση ανθρώπινου τανκ. Οι φαντάροι τόνισαν αλλά δεν είχαν πειστική δικαιολογία. Τους είπαν πως από μέσα θα 'χει επένδυση φελιζόλ, και πως αυτό το αδιαπέραστο από τον αέρα κλουβί είναι ζεστό. Συμβιβάστηκαν με την ελπίδα πως η κακοκαιρία θα είναι σύντομη, προσωρινή, βραχύβια.

Στο πόλεις ύστερα το κίονι με τις αναπόφευκτες ομίχλες έγινε άλλο είδους πρόβλημα. Χρειάζονταν μεγαλύτερη προσοχή, τουλάχιστον στα χρώματα των αφιέσεων. Μια παρφέ που είχε τυλιχτεί με σάβανα πάνω από στρώσεις προεκλογικών αφισών (μα τί στολί ήταν κι αυτή διόδολε, τί προσιθήμα): χάθηκε σε μια πυκνάδα του καιρού. Το πρόβλημα έγινε απάνθρωπο όταν εξαφανίστηκε ένα ντόπερμαν που ήταν τυνημένο ασθενοφόρο - ο κύριος του έλαγες απαρνηγόρητος σ' ένα κανάλι σχεδόν 36 ώρες συνέχεια.

Μπροστά στον κίνδυνο μια κεντρική οδηγία ήρθε να προστατέψει τον πληθυσμό. Απαγορεύτηκαν τα χρώματα, εκτός από ένα. Συνδυασμοί - συνδυασμοί. Αλλά οποιοδήποτε όλα τα κουστούμια εξέδου στο κόκκινο, το βαθύ κόκκινο, αυτό: το αιματί.

Χώρια από την ανακούφιση της πρόνοιας που σιγουρεύε ξανά την εμπιστοσύνη του κοινού στους άρχοντες, οι φήμες ήθελαν κι έναν ακόμα λόγο γι' αυτή τη διαταγή. Το κόκκινο, το βαθύ κόκκινο, αυτό το αιματί, ήταν το χρώμα της παλιάς αυτοκρατορίας - πολύ παλιάς εν' αλήθεια για να τη θυμηθεί κανείς, όμως όχι κι άγνωστης ώστε να μην μπορεί να την τυνθεί. Έτσι το καρναβάλι των περιστάσεων αποκτούσε κιόλας μια προοπτική - αυτό ήταν ακόμα μεγαλύτερη ελπίδα. Με ένα τέτοιο κανονισμό η αφύσικη αναποδιά κι όλο το κάλασμα της εποχής που κράταγε κιόλας κοντά δύο μήνες δεν ήταν άλλο ατυχία, παρενιά, στριμδα των ανέμων. Ήταν το κάλεσμα, ο οδηγός για το προς τα που πήγαιναν τα πράγματα, και θα πρεπε να πάνε, ακόμα καλύτερα.

Γιατί - παραλίγο να το ξεχναγα - όλος αυτός ο χαλασμός ήταν δεύτερος στη σειρά, μετά από εκείνο που κανείς δεν ήθελε βέβαια να παραδέχεται δημόσια, μα όλο ψιθυριζόταν εκεί στις άδειες, στις παρτέρες, στις θασιβές και στα μπαρ, το καλοκαίρι που είχε τόσο σύντομα περάσει: τίποτα δεν είχε, λέει, νόημα.

Τίποτα δεν είχε νόημα, αυτό εν' αλήθεια ακουγόταν για καιρό. Δε ξέρω γιατί και πώς φτάσανε εκεί. Πώς καταδέχτηκαν...

Μα τώρα όλα μπαίνουν στη σειρά.

Και πού διαφέρουν αυτοί, αυτές εδώ, από εσάς; Οι φωτογραφίες είναι στο παράνομο ΤΕΛ των αλβανοφώνων στην Πριτίσινα, κάπου εκεί το χειμώνα '93 - '94. Σχολείο θα πεις ... μετελάς.

Πάντως αυτόν το χειμώνα έχουν άλλους μετελάδες. Μερικοί δικοί τους, φίλοι τους, συγγενείς τους, μπορεί και οι ίδιοι, θα πεθάνουν. Αλλά όχι όλοι, μην ανησυχείτε. Οι περισσότεροι θα σωθούν... Θα τους σώσει η "διεθνή κοινότητα" και το ΝΑΤΟ της. Με έναν τρόπο απλό - τον θυμάμαι ακόμα: μιας που οι φασίστες έχουν νικήσει η διεθνή κοινότητα θα τους βομβαρδίσει δυοτρία τανκς, ώστε να πουν κι αυτοί πως έχασαν.... Ύστερα οι "χερσαίες δυνάμεις" των καλών ανθρώπων θα φτιάξουν μερικά προστατευόμενα γκέττο, κάπου εκεί στο νότο, για να ξεχειμωνιάζουν οι νεκροζώνταντοι.... Έτσι θα είναι ευχαριστημένοι όλοι οι νικητές. Και οι γείτονες φίλοι των αρχόντων σας, που θα έχουν κρατήσει όλα ταυπόλοιπα μέρη, με τις μπίτσες, και οι υπερδύναμοι σύμμαχοί τους, που θα έχουν πιάσει τα περάσματα με το στρατό τους. Αλήθεια, εσείς πώς θα σωθείτε;

